

Groenewold

Adviesbureau voor
Milieu & Natuur

**Quicksan soorten uitbreiding woning
Schoolstraat 90, Nijkerkerveen**

Opdrachtgever	Landgoed De Doelen Schoolstraat 90 3864 MK Nijkerkerveen
Contactpersoon	5.1.2e 5.1.2e @dbadvies.com

Uitvoering	Groenewold Adviesbureau voor Milieu & Natuur	
	Dossiernummer	2024-107
	Versie	Jan.25-v2
	Behandeld door	5.1.2e
	Datum	8 januari 2025

Inhoudsopgave

1	Aanleiding en doel	3
2	Beschrijving situatie	3
3	Relevante wetgeving	4
4	Aanpak onderzoek	4
4.1	Gewenste ontwikkeling	5
4.2	Bronnenonderzoek	5
4.3	Locatiebezoek	5
5	Effecten plan/activiteiten op Flora en Fauna	6
5.1	Vaatplanten	6
5.2	Amfibieën, reptielen, vlinders en libellen	6
5.3	Zoogdieren	6
5.3.1	Vleermuizen	9
5.4	Vogels	9
5.4.1	Vogels algemeen	10
5.5	Overige soorten	10
5.6	Rode Lijst soorten	10
6	Gebiedsbescherming	11
6.1	Natura 2000-gebieden	11
6.1.1	Stikstofdepositie	11
6.1.2	Situatie Schoolstraat 90	11
6.2	Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)	12
6.3	Beschermde houtopstanden	12
7	Conclusies en aanbevelingen	14
7.1	Algemeen	14
7.2	Beschermde soorten	14
7.3	Beschermde gebieden	14
7.4	Voorbehoud en zorgplicht	14
8	Samenvatting en advies	16
9	Literatuur	17
	Bijlagen	17

Bijlagen

1. Overzicht situatie
2. Foto's plangebied
3. Samenvatting natuurwetgeving
4. Voorbeeld maatregelen

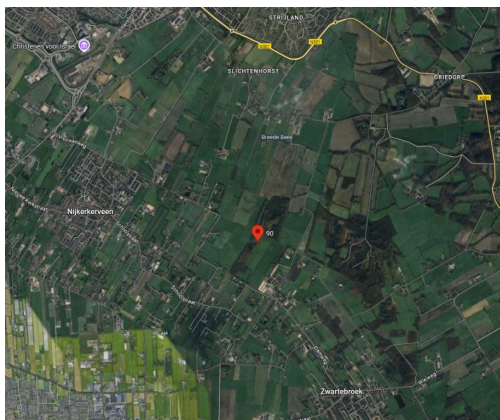
1 Aanleiding en doel

Initiatiefnemer bereidt een aanvraag voor van een uitbreiding aan de noordzijde van de bestaande schuurwoning. De aanbouw vindt plaats op het landgoed De Doelen aan de Schoolstraat 90 te Nijkerkerveen, gemeente Nijkerk. Hiervoor is een quickscan soorten nodig. Adviesbureau Groenewold Milieu & Natuur is gevraagd dit onderzoek uit te voeren.

2 Beschrijving situatie

Een overzicht van de situatie is weergegeven in de figuren hieronder en in de bijlage. Het plangebied ligt in het buitengebied circa 1 km ten oosten van het dorp Nijkerkerveen en op circa 3,5 km ten zuiden van Nijkerk. De bestaande situatie bestaat uit een oud boswachters huisje met aangebouwde schuurwoning. Het plan is om de schuurwoning te verruimen als integraal onderdeel van het totaalplan voor het landgoed. Onlangs is daartoe een beheerschuur en een nieuwe kas gerealiseerd. Het boswachtershuisje blijft ongewijzigd bestaan

De quickscan moet duidelijk maken of door de sloop van de noordgevel en de beoogde uitbreiding in het grasveld beschermde soorten of verblijfplaatsen in het geding zijn.

Luchtfoto bestaande situatie (links) en weergave bestaande situatie (rechts)

Weergave nieuwe situatie

3 Relevante wetgeving

Per 1 januari 2024 is de natuur in Nederland beschermd onder de Omgevingswet (Ow), waarin de voormalige Wet natuurbescherming (Wnb) is geïntegreerd. De Ow is gebaseerd op activiteiten. Voor de natuur zijn dat bijv. een flora- en fauna-activiteit of een Natura 2000-activiteit. Bij mogelijke negatieve impact van de voorgenomen activiteit(en) kan een omgevingsvergunning nodig zijn (voorheen een ontheffing). De provincie is doorgaans het bevoegd gezag voor de beoordeling en verlening van deze vergunningen.

In verschillende Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's), waaronder het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), zijn specifieke regels en vrijstellingen voor flora- en fauna-activiteiten opgenomen, evenals gedragscodes voor vergunningsvrije activiteiten.

Gebiedsbescherming onder de Ow sluit aan op Europese richtlijnen zoals de Habitat- en Vogelrichtlijn en beschermt Natura 2000-gebieden. De provincies stellen beheerplannen en beleid op voor deze gebieden, inclusief regels voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en voor bijzondere provinciale natuurgebieden.

Voor soortbescherming gelden drie regimes voor soorten, nl. de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en een lijst met nationaal beschermde soorten. Verder is er aandacht voor de Rode Lijst soorten.

Tot slot bevat de Ow een algemene en een bijzondere zorgplicht voor iedereen die activiteiten uitvoert met mogelijke impact op de natuur. Op basis daarvan is een ieder verplicht om schadelijke gevolgen voor de natuur zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Er zijn ook specifieke zorgplichten voor Natura 2000-gebieden en houtopstanden.

Nieuw is dat onder de Ow ook moet worden gekeken naar de Rode Lijst soorten. Dit zijn lijsten van soorten die uit Nederland dreigen te verdwijnen en/of een dalende trend laten zien. Het ministerie van EZ stelt de lijsten regelmatig vast. Momenteel zijn er 18 Rode Lijsten. Deze lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen op Bijlage IX van de Ow. Maar wel geldt voor alle soorten op de Rode Lijst een specifieke zorgplicht. Degene die een activiteit verricht is dan verplicht:

- Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
- Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
- Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Een meer uitgebreide samenvatting staat in Bijlage 3.

4 Aanpak onderzoek

In het voorliggende onderzoek worden de consequenties in beeld gebracht van de beoogde plannen en vindt toetsing plaats.

Er is geen omgevingsvergunning nodig als overtreding van verbodsbepalingen is te voorkomen én de functionaliteit van beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen niet in het geding

komt. In sommige gevallen is het noodzakelijk of raadzaam om vooraf een vergunning aan te vragen bij de Provincie. Ook kan het zijn dat voor een aantal van de geplande activiteiten vrijstelling geldt. Dit kan per provincie enigszins verschillen.

Als het plan invloed heeft op Natura 2000-gebied of gelegen is in het Nationaal natuurnetwerk moet dit inzichtelijk worden gemaakt en is mogelijk een vergunning noodzakelijk. Ook hiervoor is de provincie het bevoegd gezag.

De voorliggende quickscan is gebaseerd op een locatiebezoek, beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens, literatuurgegevens en bekende ecologische principes. Hieruit moet blijken of en zo ja welke beschermde soorten in het plangebied voorkomen of kunnen voorkomen. Verder is gekeken of de voorgenumen activiteiten invloed hebben op beschermde gebieden.

Als er negatieve effecten mogelijk zijn zal kort worden ingegaan op mogelijke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen. Ook op basis van de algemene of specifieke zorgplicht kan het nodig zijn maatregelen te treffen.

4.1 Gewenste ontwikkeling

Het plan omvat uitbreiding van de schuurwoning. De woning wordt richting het noordoosten uitgebreid, waarbij het oude boswachtershuisje ongewijzigd blijft bestaan. Deze activiteiten vallen onder de definitie van een flora- en fauna-activiteit op basis van de Omgevingswet. De gemeente heeft daarnaast nog gevraagd te bezien of er mogelijke cumulatieve effecten zijn van de gerealiseerde schuur en de kas. De effecten op beschermde soorten zijn beoordeeld op basis van de diverse uit te voeren activiteiten.

Uitgangspunten hiervoor zijn:

- sloop van de noordgevel van de woning
- bouwrijp maken
- realisatie nieuwe aanbouw
- onlangs gerealiseerde schuur en kas
- landschappelijke inpassing

4.2 Bronnenonderzoek

Het geplande sloop schuren ligt in kilometerhok x:162/y:467. Een eerste indruk is te verkrijgen bij het Natuurloket. Met deze gegevens in combinatie met een locatiebezoek en ecologische kennis kan een goede inschatting worden verkregen van de locatie en het belang daarvan voor verschillende soorten.

Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen is verder gebruik gemaakt van openbaar toegankelijke en betrouwbare bronnen, zoals verspreidingsatlassen, NDFF, rapporten, recente artikelen, eigen gegevens en internetsites (zie literatuurlijst).

4.3 Locatiebezoek

Tijdens het locatiebezoek op 11 november 2024 is het gebied en de directe omgeving opgenomen. Het bezoek levert informatie over de op dat moment aanwezige soorten. Een quickscan is geen volledige inventarisatie. Om toch een goed beeld te krijgen van te verwachten soorten is een locatiebezoek bij de quickscan wel van groot belang. Samen met beschikbare literatuurgegevens is dan een inschatting te maken van de geschiktheid van het plangebied voor mogelijk hier voorkomende beschermde soorten.

5 Effecten plan/activiteiten op Flora en Fauna

Dit hoofdstuk gaat in op de vraag of er beschermde soorten voorkomen in of om het plangebied. Hierbij zijn de meest voorkomende soortgroepen apart benoemd.

5.1 Vaatplanten

Het woongedeelte van het landgoed bestaat uit twee schuren, een kas en een klein boshuisje met aangebouwde schuurwoning. De eigenaren willen de natuurlijke uitstraling van het landgoed behouden en waar nodig bevorderen en versterken. Op en rond het plangebied zijn veel inheemse planten, bomen en struiken aanwezig zoals lijsterbes, meidoorn, Gelderse roos en een aantal hagen. De beplanting van deze inheemse soorten, het daarmee herstellen en verhogen van de cultuurhistorische en natuurwaarden, is samen met de St. Landschapsbeheer Gelderland, door de bewoner zelf uitgevoerd. Er zijn in de huidige situatie geen beschermde soorten aangetroffen of te verwachten. De beoogde uitbreiding van de schuurwoning is geheel gelegen in het bestaande gazon.

Bij de realisatie van de nieuwe beheerschuur zijn geen bomen gekapt en bovendien staat deze direct naast andere bebouwing. Daarmee blijft het compact en is er geen verlies van natuurwaarden. Bij de bouw van de kas is een jonge boomgaard verplaatst naar een locatie in het bos. Separaat dan wel cumulatief zullen deze ontwikkelingen geen negatieve effecten hebben op de natuurwaarde van het landgoed.

Bij verdere realisatie van de plannen zal geen sprake zijn van overtreding als bedoeld in art. 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g en art. 11.46-11.48 of 11.54 Bal. Het aanvragen van een omgevingsvergunning FF-activiteit is voor de nog aanwezige flora niet nodig.

5.2 Amfibieën, reptielen, vlinders en libellen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën, reptielen, vlinders, of libellen aangetroffen. Gezien de aard van het gebied zijn delen van het landgoed op zich geschikt biotoop voor deze soortgroepen. Er is ten noorden en ten zuiden van het plangebied voortplantingswater aanwezig op het perceel. Bij de waterpartij ten zuiden van de woning zijn landschapselementen versterkt en hersteld. Ook de dichtgegroeide en verlande waterplas in het noordelijke gedeelte van het bos is hersteld. Dit draagt bij aan herstel van het originele en historische karakter en bevordert de natuurwaarde. Gezien de ligging van het water ten opzichte van het plangebied zal de geplande uitbouw hierop geen negatieve impact hebben. Beschermde soorten worden in het plangebied niet verwacht.

Voor algemene soorten geldt behoudens de zorgplicht, een vrijstelling op basis van de Omgevingsverordening Gelderland. Het gaat hier alleen om een gemaaid gazon, zonder veel natuurwaarde.

Bij verdere realisatie van de plannen is geen sprake van overtreding als bedoeld in art. 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g en art. 11.46-11.48 of 11.54 Bal. Het aanvragen van een omgevingsvergunning FF-activiteit is voor deze soortgroepen niet nodig.

5.3 Zoogdieren

Uit de bredere omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van diverse zoogdieren zoals eekhoorn, boomkruiper, haas, ree en das. Er zijn bij het locatiebezoek geen zoogdieren, verblijfplaatsen of sporen daarvan aangetroffen. Het omliggende terrein vormt geschikt leefgebied voor kleine marter en de andere genoemde soorten.

Das

Waarnemingen van de das zijn bekend ten westen en ten oosten van het plangebied en van het landgoed zelf. De das leeft in allerlei soorten biotopen en heeft een voorkeur voor een kleinschalig landschap, met akkers, bosjes, weiland en houtwallen. Leefgebied van de das moet voldoende dekking bieden, met weinig verstoring, een groot voedselaanbod, een bodem waarin ze goed kunnen graven en met een grondwaterstand lager dan 1,5m onder het maaiveld. De das is een omnivoor. Het belangrijkste voedsel voor de das bestaat uit regenwormen. Daarnaast eten ze vruchten, noten, granen, paddenstoelen, knaagdieren, egels, slakken en insecten.

Het landgoed vormt vanwege de aanwezigheid van reliëf, schuilmogelijkheden, bos en groenstroken geschikt leefgebied voor de das. Tijdens het veldbezoek is het plangebied geïnspecteerd op de aanwezigheid van sporen van de das, zoals wissels (loopsporen), prenten, mestputjes, wroetsporen, haren en burchten. Deze werden in het plangebied (rond de woning) niet aangetroffen.

Het kan zijn dat de das bij de lange foerageertochten het gebied doorkruist. Mogelijk, maar niet waarschijnlijk (geen sporen), is het gras onderdeel van het foerageergebied. Foerageren en doorkruisen van het perceel blijft ook in de nieuwe situatie mogelijk. Het gaat hier om een uitbouw langs het bestaande boswachterhuisje (foto). Op dat deel zijn verder geen beschermde zoogdieren of verblijfplaatsen daarvan te verwachten. Het is al met al redelijkerwijs uit te sluiten dat realisatie van het plan een negatieve invloed heeft op de das.

Steenmarter

De steenmarter is bezig met een opmars in Nederland en komt nu op veel plekken in Nederland, met de grootste dichtheid in het oosten. Tijdens het veldbezoek is de bebouwing gecontroleerd op geschikte toegangen, zoals gaten die leiden naar de spouwmuur of een eventuele kruipruimte. Dit soort plekken zijn niet aangetroffen op en rond de uitbouwlocatie. Er zijn geen grote houtstapels of stenenhoppen in het plangebied aanwezig waar steenmarters zouden kunnen verblijven. Ook werden van deze soort tijdens het veldbezoek geen sporen, als prooiresten of uitwerpselen, waargenomen. Bij de realisatie van het plan verdwijnen met zekerheid geen verblijfplaatsen van de steenmarter.

Boommarter

De boommarter is een boombewonende soort die een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten, maar kan ook, zij het incidenteel, in bebouwing voorkomen. De boommarter heeft een voorkeur voor oud (loof-)bos, maar is ook in andere typen bos te vinden. De soort komt soms ook in meer open terreinen voor, mits er voldoende bosjes en lijnvormige elementen in de omgeving zijn, zoals heggen en houtwallen. De boommarter komt slechts incidenteel voor in de nabijheid van gebouwen. In en direct rondom het plangebied zijn geen geschikte holtes of hopen aangetroffen die de boommarter kan gebruiken als verblijfplaats. De boommarter is verder een relatief schuwe soort. Het is uitgesloten dat het plangebied fungeert als essentieel leefgebied van de boommarter. Nader onderzoek is dan ook niet nodig.

Kleine marterachtigen

Kleine marterachtigen (bunzing, wezel en hermelijn), zijn kleine jagers die vooral bekend staan om hun schuwe aard en uitstekende camouflage. Door het verlies van leefgebied en de concurrentie met andere soorten zijn de kleine marterachtigen sterk in aantallen afgenomen. Om hun voortbestaan te verzekeren is bescherming en herstel van leefgebied belangrijk.

	Voedsel	Verbindingen	Verblijfplaatsen
Bunzing	Konijn Knaagdieren Amfibieën Vogels	Essentieel (natuurlijke en/of culturele objecten) Dekking van groot belang	Burchten Holen Ruimtes onder stenen Openingen in/onder bomen Takkenhopen
Hermelijn	Konijnen Woelratten Aardmuizen Vogels	Essentieel (natuurlijke en/of culturele objecten) Dekking van belang, maar begeeft zich ook in het open	Tunnels Houtstapels Openingen in/onder bomen Ratten- woelratholen
Wezel	Aardmuis Rosse woelmuis Veldmuis Bosmuis	Essentieel (natuurlijke en/of culturele objecten) Dekking is essentieel	Houtstapels Muizenholen Openingen in/onder bomen Mollentunnels Andere holen en openingen waar een wezel in past

Een vereenvoudigde weergave van de ecologie van de soorten, onderverdeeld in de onderdelen Voedsel, Verbindingen en verblijfplaatsen (VVV)

Een vereenvoudigde weergave van de ecologie van de soorten, onderverdeeld in de onderdelen Voedsel, Verbindingen en verblijfplaatsen (VVV) is te zien in de tabel hierboven. Een uitgebreidere toelichting hierop is te vinden in het kennisdocument, kleine marterachtigen (BIJ12. (z.d.). *Kennisdocument Kleine Marterachtigen*, <https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-kleine-marterachtigen/>).

Tijdens het veldbezoek zijn er verder geen oude holen, steenhopen, holle bomen of boomwortels in het plangebied aangetroffen die kleine marters kunnen gebruiken als verblijfplaats.

De randen van het plangebied vormen op zich wel geschikt habitat voor kleine marters vanwege de aanwezigheid van bomen en de aanplanting van struiken. Alle vegetatie blijft behouden of wordt uitgebreid. Realisatie van het plan heeft geen negatieve effecten op deze soortgroep.

Eekhoorn

De eekhoorn leeft in allerlei typen bos en is ook in tuinen of parken in de omgeving van bos aan te treffen mits daar voldoende voedsel beschikbaar is. Ze maken een bolvormig nest van takken en bladeren op minimaal vijf meter hoogte in de boom. Ook natuurlijke boomholtes, oude kraaien- of eksternesten, nestkasten of spechtenholen worden als nestlocatie gebruikt (zoogdiervereniging.nl). Voor de plannen (schuur, kas, uitbouw woning) zijn of worden geen grotere bomen gekapt. Negatieve effecten zijn uit te sluiten.

Egel

De egel komt in veel biotopen voor, waaronder dorpen en steden, mits er maar voldoende voedsel en schuilgelegenheid is. Overdag schuilt de egel onder bosjes en struiken, in composthopen of houtwallen. Ze hebben een territorium van 0.5-30 ha, afhankelijk van het gebied. Hij staat op de lijst van nationale bescherming, maar voor o.a. Gelderland geldt een is vrijstelling. Wel geldt altijd de zorgplicht. Ter plaatse van de uitbouw (gemaaid gras) is de soort met zekerheid uit te sluiten.

Bij planrealisatie kan een klein aantal verblijfplaatsen van de algemene en laag beschermde kleine zoogdieren verloren gaan. Het aanvragen van een omgevingsvergunning FF-activiteit voor deze soorten is hier echter niet nodig, omdat hiervoor behoudens de zorgplicht, vrijstelling geldt conform de Omgevingsverordening Gelderland.

5.3.1 Vleermuizen

Volgens de literatuurgegevens komen in de wijdere omgeving van het plangebied diverse soorten vleermuizen voor, zoals de gewone en ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis en de rosse vleermuis. Deze soorten zijn strikt beschermd onder de Omgevingswet, op basis van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Zowel de zomer- als winterkolonies, als paarplaatsen en kraamkamers zijn beschermd tegen verstoring en vernietiging. Een goede verblijfplaats moet een geschikt microklimaat hebben, met een vrij constante temperatuur, een hoge luchtvochtigheid en weinig invloed van weersomstandigheden. Ook belangrijke foerageerroutes zijn beschermd.

Een eerste stap is om te kijken of er voor vleermuizen geschikte bomen of gebouwen aanwezig zijn. Er verdwijnen geen bomen met voor vleermuizen geschikte holtes. Gewone en ruige dwergvleermuizen volgen in de regel de structuren in het landschap, zoals houtwallen.

Er is een aantal bomenrijen bosjes en bosranden langs weilanden aanwezig vanuit het zuiden en langs de Schoolstraat,. Het gebied is daarmee vrij geschikt als foerageergebied. Dat wijzigt niet bij realisatie van de plannen.

Bij de zijgevels zijn goten aanwezig. In de kopgevel zijn geen toegangen aanwezig (foto). Op basis van bevindingen zijn vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de schuurwoning uit te sluiten. Er vindt door realisatie van de plannen met zekerheid geen aantasting plaats van vaste verblijfplaatsen, (potentieel) onmisbare vliegroutes en foerageergebied. Er is als gevolg van de beoogde ingrepen geen schade te verwachten op vleermuizen.

Bij verdere realisatie van de plannen is geen sprake van overtreding als bedoeld in art. 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g en art. 11.46-11.48 of 11.54 Bal. Nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning FF-activiteit voor zoogdieren is niet nodig.

5.4 Vogels

Er is geen broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Op basis van waarnemingen tijdens de veldbezoeken, de terreingesteldheid, waarnemingen uit de directe omgeving, bekende verspreidingsgegevens en ervaring is een inschatting gemaakt over mogelijk aanwezige soorten in het gebied.

Tijdens het bezoek zijn de volgende soorten in of om het plangebied gezien of gehoord: boomklever, pimpelmees, grote bonte specht, houtduif en roodborst.

Uit de (wijdere) omgeving zijn waarnemingen bekend van bijv. steenuil, buizerd, grauwe vliegenvanger, huismus en sperwer.

Door de aanwezigheid van vogelschroot zijn nesten van de huismus uit te sluiten. Bij het locatiebezoek zijn verder ook geen huismussen gezien of gehoord.

Ook voor andere vogelsoorten is geen toegang of nestplaats aanwezig in en rond de geplande uitbouw. De schuur en de kas zijn gebouwd op relatief kale grond. Ook daar zijn bij realisatie redelijkerwijs geen nestplaatsen van beschermde soorten verdwenen.

Bij verdere realisatie van de plannen behoud van de plannen verdwijnen geen (jaarrond) beschermde nestplaatsen van vogels. Een aanvraag omgevingsvergunning FF-activiteit voor vogels, als bedoeld in art. 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g en art. 11.37-11.40 Bal, is niet nodig.

5.4.1 Vogels algemeen

In het algemeen geldt dat ingrepen in een plangebied tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli - huismus 15 augustus) sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien is dat verboden (art. 11.37 Bal).

Verstoring van broedvogels is in sommige gevallen wel toegestaan, mits er geen negatief effect is op de populatie (art. 11.37 lid 3 Bal). Het beschadigen of vernietigen van nesten is wel verboden en dient te allen tijde te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Is dat niet mogelijk dan dient aantoonbaar te zijn onderzocht (deskundige) dat er geen vernietiging van nesten van broedvogels zal plaatsvinden.

Als bijv. met de inrichting van het terrein wordt gewacht tot het broedseizoen bestaat een kans dat grondbroeders eieren gaan leggen. Dan moet met de realisatie worden gewacht tot de jonge vogels zijn uitgevlogen. De effecten op (broed)vogels in het plangebied en de directe omgeving zullen verder beperkt of nihil zijn. Versterkingsmaatregelen ten behoeve van natuurontwikkeling zijn al gerealiseerd. Beplanting van een 150 m² struweelhaag (inclusief meidoorn, gewone vlier, hazelaar, sleedoorn enz.), twee uilenkasten (waaronder steenuilenkast) en een valkenkast zijn hier goede voorbeelden van. Realisatie van het plan zal door verder aanleg beplanting en tuinen ook voor extra nieuwe broedmogelijkheden zorgen.

5.5 Overige soorten

Van de overige beschermde soorten en soortgroepen, zoals bepaalde zeezoogdieren, vissen, kevers, weekdieren en mossen is te stellen dat deze in het plangebied niet voorkomen of zijn te verwachten. Ook zullen de geplande activiteiten geen effect hebben op deze soorten.

Bij verdere realisatie van de plannen is geen sprake van overtreding als bedoeld in art. 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g en art. 11.46-11.48 of 11.54 Bal. Het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is voor deze soortgroepen niet nodig.

5.6 Rode Lijst soorten

Er zijn verder geen Rode Lijst soorten bekend uit het gebied, waarvoor niet ook al een specifieke bescherming geldt. Het gaat dan met name om vogels, amfibieën, reptielen, zoogdieren en een enkel insect die bekend zijn uit de omgeving. Van de andere soortgroepen en rode lijst soorten is het plangebied geen geschikt habitat. Daarbij betreft het een klein oppervlak met al bestaande bebouwing. Het voldoen aan de specifieke zorgplicht is hier verder voldoende.

6 Gebiedsbescherming

De Nederlandse wetgeving houdt rekening met de ecologische waarden van beschermde natuurgebieden. Dit hoofdstuk beschrijft in algemene zin de te verwachten effecten van realisatie van het plan op deze beschermde gebieden en hun doelsoorten

6.1 Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een Europees netwerk van natuurgebieden. Bescherming van de Nederlandse Natura 2000-gebieden is opgenomen in de Omgevingswet. Doel is behoud van en bescherming van de biodiversiteit en om te voldoen aan de eisen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Voor activiteiten die significant negatieve effecten kunnen hebben op Natura 2000-gebieden gelden regels en is mogelijk een vergunning nodig. Indien effecten niet zijn uit te sluiten, is een meer uitgebreide beoordeling nodig. Dat kan een voortoets zijn of een passende beoordeling. Vergunningverlening kan alleen als er geen alternatieven zijn, er een dringende reden van openbaar belang is en natuurcompensatie plaatsvindt. Meer informatie staat in Bijlage 3.

6.1.1 Stikstofdepositie

Veel Natura 2000-gebieden zijn gevoelig voor stikstof, en er moet worden gekeken of nieuwe plannen de stikstofdepositie verhogen. Dit moet worden aangetoond voor zowel de gebruiksfase als de aanlegfase met het online programma Aerius.

Eventuele stikstoftoename moet per project worden beoordeeld, bij een toename groter dan 0.00 mol/ha/jaar is nader onderzoek nodig en mogelijk een omgevingsvergunning.

Bij bestaand gebruik is het in sommige gevallen mogelijk intern te salderen. In een beperkt aantal situaties is ook extern salderen mogelijk, door het gebruik van stikstofruimte van een andere bron.

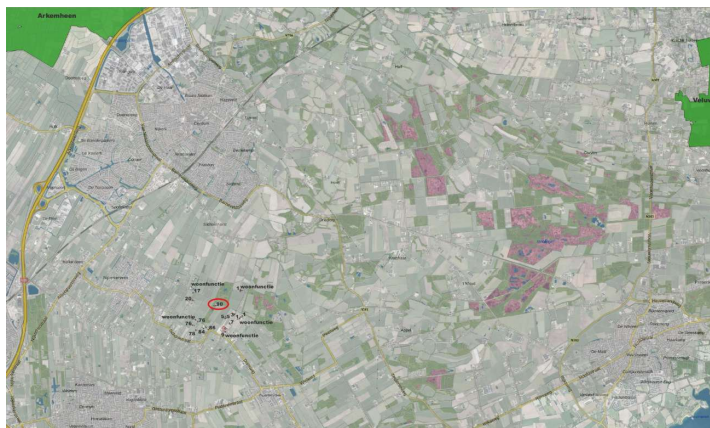
Ook de bouw heeft te maken met de stikstofregels. Bouwprojecten moeten stikstofuitstoot beperken, met maatregelen die proportioneel zijn voor het verwachte effect.

Voor verdere uitleg zie de samenvatting in Bijlage 3.

6.1.2 Situatie Schoolstraat 90

Het plangebied ligt op 5,3 km ten zuidoosten van Natura 2000-gebied Arkemheen en 9,3 km ten zuidwesten van Natura 2000-gebied de Veluwe. Diverse habitats en soorten van de Veluwe zijn beschermd, zoals enkele bos- en heidetypen.

Specifieke bescherming is er voor o.a. het Vliegend hert, Gevlekte witsnuitlibel en Kamsalamander. Relevante vogelsoorten zijn o.a. Wespandief, Zwarte specht, Boomleeuwerik, Nachtzwaluw en IJsvogel.

Ligging plangebied tov Natura 2000-gebieden (groen)

Voor de Arkemheen gaat het vooral om watergebonden vogelsoorten, met name smient en kleine zwaan.

Gezien de afstanden zijn directe effecten op beschermde habitats en soorten uit te sluiten. De Veluwe heeft daarnaast voor stikstof gevoelige habitats, de Arkemheen niet.

Ook voor wat betreft de stikstofemissie in relatie tot aard van de werkzaamheden (kleine uitbouw woning) is te stellen dat een toename van de stikstofdepositie groter dan 0.00 mol/ha/jr op Natura 2000-gebieden is uit te sluiten. Dat geldt voor zowel de gebruiksfase (blijft 1 woning) en de aanlegfase.

Het project leidt niet tot significant negatieve effecten. Nader onderzoek of een omgevingsvergunning Natura-2000 activiteit voor gebieden is hiermee niet nodig. Het project leidt niet tot significant negatieve effecten. Nader onderzoek of een omgevingsvergunning Natura-2000 activiteit voor gebieden is hiermee niet nodig.

6.2 Gelders natuurnetwerk (GNN) en Groene Ontwikkelingszone (GO)

Naast toetsing op Natura 2000 gebied vindt separaat een toetsing plaats op het Gelders Natuurnetwerk (GNN), de voormalige Ecologische hoofdstructuur. Voor het GNN is door de provincie Gelderland een aantal criteria opgesteld waaraan wordt getoetst of een plan invloed heeft op de wezenlijke waarden en kenmerken.

Daarnaast zijn Groene Ontwikkelingszones (GO) aangegeven. Dat zijn gebieden met andere functies dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met de natuur van het Gelders Natuurnetwerk en daar functioneel mee samenhangen. Het beleid in de GO is gericht op versterking van die samenhang.

Overzicht situatie GO(rood) & GNN(groen)

Het plangebied ligt buiten het GNN en binnen de GO nr.127 Zwartebroek. Voor nieuwe bebouwing binnen de GO dienen kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen gewaarborgd te worden. Op het landgoed De Doelen wordt met het onderhoud aandacht besteed aan de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen. Hiermee worden positieve effecten behaald op de natuurwaarden van het landgoed.

Gezien de ligging/richting van de uitbreiding, de indeling en de aard van de werkzaamheden zal het plan geen aantasting van de kernkwaliteiten veroorzaken. Overigens is dit in een separaat natuurversterkingsplan van De Regt & Dantz en De Boer Advies verder uitgewerkt, o.a. met invulling van de GO Tool. Verder onderzoek of een ontheffing zijn niet nodig.

6.3 Beschermde houtopstanden

Ter bescherming van bos, natuur en landschap is in de Ow ook bescherming opgenomen voor houtopstanden. Dat is breder dan alleen bos en omvat ook bijv. hakhout, griend of struiken die aan bepaalde voorwaarden voldoen, zoals beschreven in afd. 11.3 Bal. Buiten de kom gaat het dan om houtopstanden vanaf 10 are (1000 m²) of een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

Bevoegd gezag zijn meestal Gedeputeerde Staten van de provincie. Afhankelijk van de aanvraag en het beleid kan het zijn dat er een herplantplicht wordt opgelegd.

Specifieke zorgplicht houtopstanden

In het Besluit algemene leefomgeving (Bal) is ook een specifieke zorgplicht opgenomen voor houtopstanden (art. 11.116 Bal). Iedereen die een activiteit uitvoert waarbij een beschermde houtopstand wordt geveld en grond wordt herbeplant, moet nadelige gevolgen voor de natuurbescherming, het bosareaal en landschappelijke waarden zoveel mogelijk voorkomen. Als dat niet mogelijk is moeten de gevolgen redelijkerwijs worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Plangebied

In deze situatie worden er geen bomen gekapt, die vallen onder de definitie van een houtopstand. Een vergunning is niet nodig.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Algemeen

Verschillende soorten planten, dieren worden beschermd onder de Omgevingswet. Er zijn beschermde soorten en beschermde gebieden. Op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn, zijn in de Wet speciale beschermingsgebieden aangewezen. Een ruimtelijke ontwikkeling of activiteit is alleen mogelijk als duidelijk is dat beschermde nesten, holen of andere verblijfplaatsen niet worden vernield of beschadigd. Verstoring is in sommige gevallen wel toegestaan, mits er geen negatief effect is op populatieniveau. Beschermde planten mogen niet worden verwijderd van hun groeiplaats. Ook mogen door een ruimtelijke ontwikkeling geen significant negatieve effecten plaatsvinden op beschermde gebieden.

Adviesbureau Groenewold Milieu & Natuur heeft in opdracht van initiatiefnemer een natuurtoets uitgevoerd aan de Schoolstraat 90 te Nijkerkerveen, gemeente Nijkerk. Plan is de schuurwoning uit te breiden richting noordoosten. Uit de quickscan moet blijken of de realisatie van het plan gevolgen kan hebben voor beschermde natuurwaarden.

7.2 Beschermde soorten

Op het perceel is gekeken naar beschermde soorten en verblijfplaatsen. Specifiek is gezocht naar (potentiële) verblijfplaatsen van vleermuizen, marters en eventuele jaarrond beschermde nesten van vogels. De kans op verblijfplaatsen van vleermuizen in de woning wordt uitgesloten. Ook verblijfplaatsen van andere beschermde zoogdieren zoals kleine marters zijn uit te sluiten. Het terrein waar de uitbouw is gepland bestaat uit kort gemaaid grasgazon. Er zijn geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen gevonden of te verwachten. Nader onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning flora en fauna-activiteit voor uitbreiding van de woning is niet nodig.

De onlangs gerealiseerde beheerschuur en de gerealiseerde kas zijn beide op vrij opengebied gebouwd. Voor realisatie zijn geen grotere bomen gekapt. Het geheel is vrij compact en binnen het woongedeelte gerealiseerd. Van cumulatieve effecten is geen sprake.

Er geldt een vrijstelling voor de algemeen beschermde soorten (Omgevingsverordening Gelderland). Overigens blijft de zorgplicht altijd van kracht.

7.3 Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op 5,3 km ten zuidoosten van Natura 2000-gebied Arkemheen en 9,3 km ten zuidwesten van Natura 2000-gebied de Veluwe. Op basis van de ligging en aard van de ruimtelijke ingrepen is de conclusie dat deze ingreep geen negatieve invloed heeft op de specifieke natuurwaarden. Gezien de afstand tot voor stikstofgevoelige natuur in relatie tot de uitbouw is stikstofdepositie groter dan 0.00 mol/ha/jaar uit te sluiten in zowel de gebruiksfase als de aanlegfase.

Het plangebied ligt in de GO en net tegen het GNN nr. 127 Zwartebroek aan. Ook hier wordt op basis van de ligging en de aard van de ruimtelijke ingrepen geen negatieve invloed verwacht op specifieke kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen. Directe effecten op soorten of habitats zijn uit te sluiten.

7.4 Voorbehoud en zorgplicht

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en een verkennend terreinbezoek. Om de risico's op verstoring van beschermde soorten (bijv. vogels) op het werkterrein te minimaliseren, wordt aanbevolen om voorafgaand

aan de werkzaamheden het terrein te controleren op de aanwezigheid van beschermde soorten.

Zorgplicht

In art. 11.27 van het Bal, is de specifieke zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Dit is vergelijkbaar met de zorgplicht uit de Wnb.

Het houdt in dat degene die een flora- en fauna-activiteit verricht passende maatregelen neemt om schade aan van nature in het wild voorkomende soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Dit omvat alle soorten, inclusief de vrijgestelde. Dit betekent onder meer dat een initiatiefnemer zich tijdig op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen van het plan. Bij de uitvoering moeten negatieve gevolgen zoveel mogelijk worden voorkomen dan wel beperkt of ongedaan gemaakt. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het voorkomen van verontrusting of verstoring in de kwetsbare perioden zoals de broed-/voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden kan per soortgroep verschillen. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een plangebied in die periode bouwrijp wordt gemaakt, geeft realisatie gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar meestal geen problemen. Vaak is het voldoende om rekening te houden met de broedtijd (15 maart-15 juli-huismus tot 15 augustus).

Als bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie buiten het broedseizoen worden verwijderd of kunnen bomen buiten het broedseizoen worden gekapt, zodat er geen vogels gaan broeden.

Beschermde soorten

Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen).

8 Samenvatting en advies

- 1) Initiatiefnemer heeft het plan de bestaande schuurwoning aan de Schoolstraat 90 te Nijkerkerveen, gemeente Nijkerk uit te breiden, waarbij het oude boswachtershuisje ongewijzigd blijft bestaan. De uitbouw vindt plaats richting het noordoosten op het bestaande gazon. Het plangebied is onderdeel van landgoed De Doelen.
- 2) Het terrein rond de beoogde uitbouw is onderzocht op beschermde soorten en/of verblijfplaatsen. Deze zijn in het plangebied niet gevonden en ook uit te sluiten.
- 3) Er is specifiek gezocht naar aanwijzingen voor verblijfplaatsen van marters, vleermuizen en jaarrond beschermde nesten. Deze zijn niet gevonden of te verwachten. Verdiepend onderzoek of het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit is niet nodig.
- 4) Bij de realisatie van de nieuwe beheerschuur zijn geen bomen gekapt en deze staat direct naast andere bebouwing. Daarmee blijft het compact en is er geen verlies van natuurwaarden. Er is ook geen sprake van kap van een houtopstand. Bij de bouw van de kas is een jonge boomgaard verplaatst naar een locatie in het bos. Separaat dan wel cumulatief zullen deze ontwikkelingen geen negatieve effecten hebben op de natuurwaarden van het landgoed.
- 5) Bij uitvoering van de werkzaamheden altijd invulling geven aan de 'zorgplicht' (art. 11.27 en 11.28 Bal), wat inhoudt dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Degene die een activiteit verricht is dan verplicht:
 - a) Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
 - b) Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
 - c) Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
- 6) Het plan ligt op bijna 9,3 km van de Veluwe en op ruim 5,3 km van Arkemheen. Directe effecten op beschermde soorten en habitats zijn uit te sluiten. Gezien de afstand in relatie tot de aard van de werkzaamheden is toename van de stikstofdepositie hoger dan 0.00 mol/ha/jaar uit te sluiten voor zowel de gebruiks- als de aanlegfase.
- 7) Op basis van de Omgevingsverordening moet in de GO rekening gehouden worden met de kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen van deelgebied 127 Zwartebroek. Er gaan met de plannen geen kernkwaliteiten verloren. De getroffen maatregelen herstellen en bevorderen de cultuurhistorische waarde van het landgoed. In het separate landschappelijk inrichtingsplan zijn de maatregelen benoemd en is een positief saldo berekend met de GO-rekentool.
- 8) Daarmee zijn er vanuit oogpunt van flora- en fauna geen belemmeringen voor realisatie van het plan.

9 Literatuur

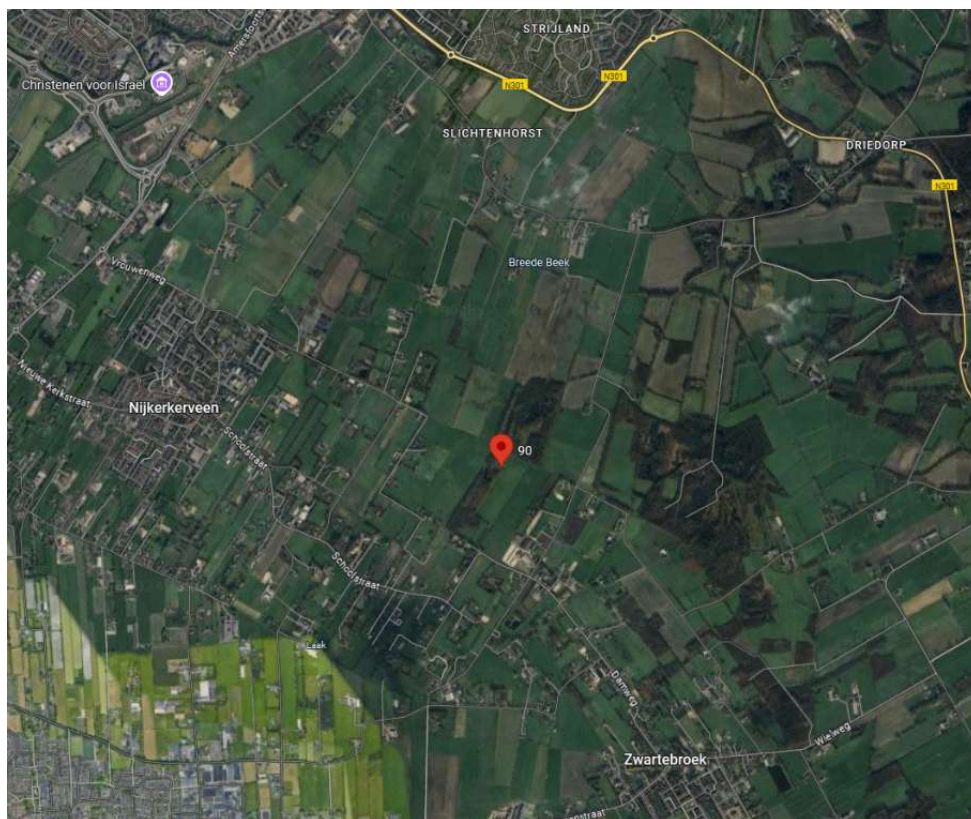
- Arcadis (2018). De staat van instandhouding, Factsheets voor 25 soorten in Gelderland. Arnhem
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3de herziene druk.
- BIJ12, 2023, Kennisdocument Huismus 2.1
- BIJ12, Juli 2017 Kennisdocument Steenuil 1.0
- BIJ12, 2023, Kennisdocument Gierzwaluw 2.0
- BIJ12, Juli 2017, Kennisdocument Das 1.0
- BIJ12, 2024, Kennisdocument Gewone dwergvleermuis 2.0
- BIJ12, sept. 2024, Kennisdocument ruige dwergvleermuis 2.0
- BIJ12, 2024, Kennisdocument kleine marterachtigen 1.0
- Janssen, J.A.M. en Schaminée, J.H.J., 2008: Soorten van de habitatrichtlijn
- Lange, R., P.Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Mitigatiecatalogus gebouwbewonende soorten Groningen, Arcadis, december 2022
- Provincie Gelderland: Omgevingsverordening
- Regiebureau Natura 2000, Naslagwerk Natura 2000
- www.infomil.nl
- www.iplo.nl
- www.bij12.nl
- <http://www.nederlandsesoorten.nl/>
- www.Natura2000.nl
- www.Natuurloket.nl
- www.RAVON.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.soortenregister.nl
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/Natura2000>
- <http://www.vleermuis.net>
- www.wetten.nl

Bijlagen

1. Overzicht situatie
2. Foto's plangebied
3. Samenvatting natuurwetgeving
4. Voorbeeld maatregelen

Bijlage 1 Overzicht situatie

Luchtfoto plangebied

Bestaande situatie en weergave woonobject (geel) inclusief richting van de uitbreiding (rood)

Bijlage 2 Foto's

Gerealiseerde schuur

Kaal grasveld ter plaatse van de uitbouw

Bijlage 3

Samenvatting natuurwetgeving

Samenvatting Natuur in de Omgevingswet

Versie Januari 2025

Inleiding

In deze bijlage worden in het kort het wettelijk kader van de natuurwetgeving beschreven en de toepassing bij ruimtelijke ingrepen en beheer. De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en Nationale wet- en regelgeving. Per 1 januari 2024 is de Wet natuurbescherming (Wnb) opgegaan in de Omgevingswet, samen met 25 andere wetten die gaan over de fysieke leefomgeving. De Wet beoogt waardevolle natuur te beschermen met duidelijke en eenvoudige regels. Er is net als in de oude regelgeving onderscheid tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. Daar waar sprake is van Europese bescherming verandert er qua beschermingsniveau niet zo veel. In de soortenbescherming is wel het één en ander gewijzigd voor wat betreft de nationale bescherming.

De Omgevingswet gaat uit van activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor natuurwaarden. Dat betreft zowel soorten als gebieden.

Doel van de Wet

Doel van de Omgevingswet is een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL), een duurzame ontwikkeling, bevordering van een gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, waarbij ook de intrinsieke waarde van de natuur (Art. 1.3 Ow) is benoemd.

Hiermee is ook duidelijk dat natuur en economie beide van belang worden geacht en dat het ontwikkelen van natuur ten dienste kan staan van maatschappelijke functies. Of zoals de memorie van antwoord het stelt: *'De ambitie van het natuurbeleid en het doel van de natuurwetgeving is om de natuur en de maatschappij, ecologie en economie, met elkaar te verbinden en zo mogelijk elkaar laten versterken.'*

Omgevingswet

De Wet natuurbescherming (Wnb) is per 1 januari 2024 opgegaan in de Omgevingswet (Ow). Inhoudelijk is de Wet op hoofdlijnen vergelijkbaar met de Wnb, maar wat betreft procedure en terminologie is wel het één en ander gewijzigd. Zo is het begrip flora- en fauna-activiteit geïntroduceerd. Dat is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. Bij mogelijk negatieve gevolgen kan een omgevingsvergunning nodig zijn (was ontheffing onder de Wnb). Er gelden rijksregels voor een dergelijke omgevingsvergunning, bijvoorbeeld over het aanvragen of het beoordelen ervan. Ook kunnen er (decentrale) vrijstellingen zijn. De provincie is in de meeste gevallen bevoegd gezag.

In de Ow zelf zijn algemene regels opgenomen, waaronder ook de zorgplicht, zijn de bevoegdheden geregeld en iets over de kerninstrumenten en hoe die zich verhouden tot elkaar.

Kerninstrumenten Ow

Er zijn in principe zes kerninstrumenten opgenomen in de Ow, dat zijn de omgevingsvisie, programma's, algemene Rijksregels, decentrale regels, omgevingsvergunning en projectbesluit.

Gemeenten zijn verplicht een omgevingsvisie vast te stellen voor haar grondgebied. Hierin staat wat de gemeente wil bereiken op het gebied van de fysieke leefomgeving. De gemeente kan hierbij omgevingswaarden vaststellen. Dat kan op basis van de algemene rijksregels, maar het kunnen ook eigen waarden zijn.

Met een programma kan gericht een doel worden nagestreefd. Voor de provincies zijn bijv. plannen voor natuurherstel (o.a. bij overschrijding van de kritische depositiewaarde stikstof) verplichte programma's voor de provincies.

Het Rijk heeft in een aantal AMvB's een aantal regels opgenomen ter bescherming van de fysieke leefomgeving en daarbij ook de eventuele afwijkingsmogelijkheden door gemeenten. Ook is opgenomen hoe om te gaan met vergunningplicht en vergunningvrije situaties.

Een belangrijk onderdeel zijn de decentrale regels.. Zo zijn gemeente verplicht een omgevingsplan vast te stellen (uiterlijk 2032) en de provincies een omgevingsverordening. Deze bevatten een uitwerking van alle rijksregels en gaan over het hele grondgebied van de gemeente of provincie. Tot de tijd dat gemeenten een eigen omgevingsplan hebben vastgesteld, zijn alle 'oude' regels tijdelijk in art. 22 van de gemeentelijke omgevingsplannen opgenomen. Dat wordt wel de 'bruidsschat' genoemd. In het omgevingsplan moet de gemeente aangeven waar wat kan en mag en waarvoor een omgevingsvergunning nodig is.

Als er een omgevingsvergunning nodig is, dan moet dit worden aangevraagd via het omgevingsloket. Dit gaat altijd over activiteiten, bijvoorbeeld een flora- en fauna-activiteit. Er is in tegenstelling tot de oude

regelgeving geen aanhaakplicht. Een vergunning kan dus 'los' per activiteit worden aangevraagd (bijv. bouwen, BOPA, FF-activiteit).

Projectbesluiten tenslotte zijn vooral van belang bij grotere projecten, meestal door Rijk of provincie en met grote belangen voor omwonenden.

AMvB's: Bal, Bkl, Bbl en Ob

In een aantal AMvB's zijn de regels uitgewerkt. Door de grote hoeveelheid wetten en regels zijn dit helaas erg uitgebreide documenten geworden met ook nog weer vele bijlagen.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is in afdeling 11.2 opgenomen welke flora- en fauna-activiteiten vergunningplichtig zijn. In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is bepaald onder welke voorwaarden een vergunning is te verlenen (Par. 8.6.2 Bkl). In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) is nu nog niet veel natuur opgenomen. Dat kan in de toekomst veranderen als natuurinclusief bouwen meer de norm gaat worden. In het Omgevingsbesluit staan regels over het bevoegd gezag voor omgevingsvergunningen, over procedures, handhaving en uitvoering, en over het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het Omgevingsbesluit geldt voor alle partijen die actief zijn in de fysieke leefomgeving – burgers, bedrijven en overheid. In het Ob staat dat de provincie in de meeste gevallen het bevoegd gezag is voor een Natura 200-activiteit of een FF-activiteit.

Veel feitelijke uitvoeringsregels zijn opgenomen in de Omgevingsregeling (Or), een Ministeriële regeling die hoort bij de AMvB's. Deze bevat 38 bijlagen, maar met subnummering zijn het er rond de 60. In de Or zijn met name technische en administratieve zaken uitgewerkt. De flora- en fauna-activiteiten staan in afd. 4.7 Or. Hierin zijn ook bijv. schadesoorten en vergunningvrije activiteiten aangewezen.

Ook in een programma of omgevingsverordening kan de provincie aangeven dat er geen omgevingsvergunning nodig is voor bepaalde flora- en fauna-activiteiten (vergunningvrije activiteiten).

Diverse flora- en fauna-activiteiten waarvoor een gedragscode geldt, kunnen vergunningvrij worden uitgevoerd (Bal: art. 11.45, tweede en derde lid (*vogels*), 11.53, tweede en derde lid (*habitatrichtlijn*) en 11.59, tweede en derde lid (*andere beschermde soorten*)). Voor het vaststellen van de gedragscodes gelden verschillende criteria. In het verrichten van die activiteit moet ook feitelijk plaatsvinden volgens deze geldende gedragscode (zie ook art. 11.30, 11.38 en 11.44 Bal). De Omgevingsregeling wijst aan voor welke flora- en fauna-activiteiten er een gedragscode geldt (art. 4.23a, 4.26a en 4.31a nog concept).

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) geeft o.a. regels over omgevingswaarden en bevat kaders voor bijv. de vergunningverlening.

Het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) gaat over alle bouwwerken en vervangt het oude Bouwbesluit. Hierin staan ook regels voor bijv. bouw- en sloopwerkzaamheden, veiligheid en gezondheid van bouwwerken. Inmiddels wordt er gewerkt aan nieuwe regels in het Bbl die natuurinclusief bouwen moeten bevorderen. Veel dieren, waaronder vogel- en vleermuissoorten, zijn afhankelijk van een stedelijke omgeving, voor het vinden van een standplaats, een rustplaats, voedsel en nestgelegenheid. De invulling is afhankelijk van lokale omstandigheden en lokaal aanwezige soorten.

De maatregelen die betrekking hebben op klimaat en een gezonde leefomgeving zijn meestal ook goed voor de natuur en de biodiversiteit. Met enige extra aandacht voor het natuuraspect is dan veel winst te behalen. Denk aan verblijfruimtes of nestelstenen in de gevels en daken voor gebouwafhankelijke soorten zoals de huismus, gierzwaluw en diverse vleermuizen. Aan groene daken en/of groene gevels en wilde planten in de tuin. Of het verbinden van openbaar groen als een lint door stad of dorp en het gebruik van inheemse soorten in het openbaar groen. Zo ontstaan natuurlijke routes voor vogels, vlinders en zoogdieren.

De Omgevingswet biedt hiervoor kansen: gebouw gebonden eisen in het Bbl en regels voor natuur rondom de woning en in de openbare ruimte in de eisen voor gemeentelijke omgevingsplannen. De regering is voornemens in het Bbl een grondslag op te nemen om in de Omgevingsregeling specifieke eisen aan verblijfsvoorzieningen voor gebouwafhankelijke beschermde soorten te kunnen stellen (beschermde soorten, zoals de huismus, gierzwaluw en een aantal vleermuissoorten). De verwachting is dat dit medio 2025 in werking zal treden (zie ook ¹).

Natura 2000-gebieden

Voor wat betreft de Europees beschermde gebieden en daarin levende soorten sluit de Ow daarop aan. Dit omvat de bescherming van de Natura 2000-gebieden. Artikel 2.44 Ow vormt de invulling van de Europese gebiedsbescherming onder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en heeft als doel het beschermen en

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/besluiten/2024/05/07/ontwerpbesluit-verzamelwijziging-besluit-bouwwerken-leefomgeving-diverse-onderwerpen-2024>

instandhouding van bijzondere gebieden in Nederland. De Nederlandse wetgeving heeft dit vastgelegd in een groot aantal Natura 2000-gebieden.

De provincie is meestal het bevoegd gezag en is verantwoordelijk voor het opstellen van beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden (verplicht programma art. 3.8, lid 3 en art. 3.9, lid 4 Ow). In de Omgevingsverordening kan de provincie het beleid t.a.v. Natura 2000-gebieden vastleggen en bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen aanwijzen. Ook geeft de verordening invulling aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In de verordening zijn regels opgenomen wat wel en niet mag en onder welke voorwaarden.

Beleidsregels die de provincie kan uitwerken betreft bijv. het salderen van stikstof, een vrijstelling voor het beweiden door vee buiten een bepaalde bufferzone, een vrijstelling bij bestendig beheer en onderhoud en welke nesten jaarrond bescherming genieten (zie ook art 11.17, 11.26, 11.34 en 11.40 Bal).

Als een Natura 2000-activiteit invloed heeft op beschermde soorten of habitats is een omgevingsvergunning nodig.

Natura 2000-activiteit

De Ow gaat uit van activiteiten. Activiteiten welke significante invloed kunnen hebben op Natura 2000-gebieden heten een Natura 2000-activiteit. Een juridische definitie staat in bijlage A van de Ow.

Natura 2000-activiteit: activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Er is geen definitie van 'significant' gegeven, dus dat moet blijken uit een beschrijving van diverse factoren, zoals bijv.:

- afname oppervlakte van een habitat in relatie tot de zeldzaamheid daarvan
- afname populatie in relatie tot de zeldzaamheid van planten- of diersoorten in die populatie
- algemene condities van het gebied voor behoud en herstel van een habitat of van soorten

Het komt neer op de vraag of de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in gevaar komen door de activiteit. De Leidraad bepaling significantie² geeft handvatten om invulling te geven aan de term 'significant' en ook de Handreiking Voortoets Stikstof van BIJ12.

Een Natura 2000-activiteit kan plaatsvinden in een Natura 2000-gebied. Maar heel vaak vindt de activiteit juist plaats buiten een Natura 2000-gebied. Ook dan kan een activiteit effect op het Natura 2000-gebied hebben. Dit wordt de 'externe werking' genoemd. Een voorbeeld hiervan is de stikstofdepositie.

Als het effect significant kan zijn, moet de initiatiefnemer meestal een omgevingsvergunning voor de betreffende Natura 2000-activiteit hebben (art. 5.1 lid 1 Ow). Als significante effecten niet op voorhand zijn uit te sluiten, dan kan een voortoets uitsluitel geven. Als daaruit blijkt dat significante effecten zijn uit te sluiten, dan is een vergunning niet nodig. Is dit niet uit te sluiten dan is een passende beoordeling nodig (art. 16.53 Ow). Als daaruit blijkt dat het project de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied met zekerheid niet zal aantasten, dan kan vergunningverlening plaatsvinden (artikel 8.74b, Besluit kwaliteit leefomgeving). Geeft die beoordeling deze zekerheid niet, dan kan vergunningverlening alleen plaatsvinden als aan alle volgende voorwaarden is voldaan (ADC-toets – art. 8.74b Bkl):

- er zijn geen reële Alternatieven voor de activiteit
- er is sprake van een Dwingende reden van groot openbaar belang
- er vindt natuurCompensatie plaats

Een dwingende reden van groot openbaar belang kan ook een reden zijn van sociale of economische aard. Als het om een prioritaire habitat of prioritaire soort gaat, dan geldt als dwingende reden van groot openbaar belang alleen, menselijke gezondheid, openbare veiligheid, gunstige effecten voor het milieu of een reden die door de Europese Commissie is geaccepteerd (dat kan ook een reden van sociale of economische aard zijn).

Specifieke zorgplicht Natura 2000-gebieden

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden (art. 11.1 en 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen

² Leidraad bepaling significantie, 27 mei 2010, Steunpunt Natura 2000 en BIJ12: Handreiking Voortoets Stikstof februari 2021

hebben, moet nadelige gevolgen zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6 lid 1 van het Bal). Een initiatiefnemer moet nagaan of nadelige effecten op voorhand zijn uit te sluiten. Als nadelige gevolgen niet op voorhand zijn uit te sluiten op grond van objectieve gegevens, dan zijn op basis van de zorgplicht passende preventieve maatregelen nodig (art. 11.6 lid 2d Bal). Is dat niet voldoende of niet mogelijk dan is het treffen van passende herstelmaatregelen nodig (art. 11.6 lid 2f Bal). Er is onderzoek nodig om na te gaan welk effect de maatregelen hebben.

Stikstofdepositie

Diverse Natura 2000-gebieden hebben habitats welke gevoelig zijn voor verzuring. Daarom moet bij nieuwe plannen naast andere eventuele directe gevolgen ook worden bekeken of de plannen leiden tot toename van de stikstofdepositie (externe werking).

Stikstof is één van de aspecten waarop een project of plan (zoals een afwijking omgevingsplan) moet worden getoetst. Complicerende factor hierbij is dat stikstof tot op grote(re) afstand van de bron neerslaat. Daarbij zijn er in Nederland momenteel 118 Natura 2000-gebieden met overbelaste stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van (dier)soorten.

Voor projecten betekent dit dat moet worden beoordeeld of een omgevingsvergunning is vereist. Gedeputeerde staten (en in een aantal gevallen het Rijk) zijn het bevoegde gezag voor deze vergunning.

De Omgevingswet geeft regels over een stikstofregistratiesysteem voor woningbouwprojecten en enkele rijkswegen. Dat systeem houdt bij hoeveel ruimte er aan stikstofdepositie is voor (nieuwe) projecten zonder dat Natura 2000-gebieden daaronder lijden. De uitwisseling en/of toedeling van stikstofruimte loopt via Aerius Register. Dit is alleen beschikbaar voor het bevoegd gezag.

Stikstofregistratie

Per 1 juli 2021 is de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering en ook het bijbehorende Besluit van kracht geworden. De regelt de structurele stikstofaanpak door de volgende onderdelen op te nemen in het stelsel van de Omgevingswet:

- resultaatsverplichtende omgevingswaarden voor de stikstofdepositie op stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden (in 2030 moet minimaal 50% en in 2035 minimaal 74% van de voor stikstof gevoelige habitats onder de kritische depositiewaarde (KDW) zitten).
- een verplicht Rijksprogramma stikstofreductie en natuurverbetering
- een systeem van monitoring en bijsturing

Onderdeel van deze wet was de vrijstelling voor bouw- sloop en eenmalige aanlegactiviteiten, in het kort de bouwvrijstelling. Door een uitspraak van de Raad van State van 2 november 2022 mag de bouwvrijstelling niet meer worden toegepast. Daardoor moet nu dus weer voor elke aanvraag ook in de aanlegfase worden bekeken of er mogelijk significant negatieve effecten kunnen optreden op beschermde gebieden.

In- en extern salderen

Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben regels vastgesteld voor intern en extern salderen. Deze beleidsregels gelden voor de het verlenen van vergunningen op grond van de Omgevingswet vanwege de effecten door stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

Activiteiten waarbij niks verandert, behouden hun vergunning. Voor activiteiten waarvoor wel een vergunning nodig is, moet gezorgd worden dat de depositie van stikstof in Natura 2000-gebieden per saldo niet toeneemt. De beleidsregels stellen met name voorwaarden aan intern en extern salderen:

- Intern salderen: Bedrijf mag een bepaalde hoeveel stikstof uitstoten. Nieuwe activiteiten of bestaande activiteiten veranderen kan, als de depositie per saldo niet toeneemt. Alleen de al gerealiseerde capaciteit van de vergunning is te gebruiken voor saldering.
- Extern salderen: De aanvrager maakt gebruik van de vergunning van een ander bedrijf dat wordt beëindigd. Slechts 70% van de gerealiseerde stikstofcapaciteit mag gebruikt worden. Om ook rekening te houden met additionaliteit mag hiervan weer slechts de helft worden gebruikt.

Wijziging regels intern salderen

Op 18 december 2024 heeft de RvS besloten dat intern salderen niet meer in de voortoets mag worden gebruikt om te bepalen of een natuurvergunning nodig is. In de voortoets mag alleen nog worden gekeken naar de gevolgen van het project op zichzelf, zonder rekening te houden met de gevolgen van de oude situatie.

Intern salderen is nu alleen toegestaan in de passende beoordeling om te bepalen of een vergunning is te verlenen. Wat er op grond van een natuurvergunning aanwezig is of had mogen zijn, is de referentiesituatie. Soms is er geen natuurvergunning, maar wel een toestemming op grond van milieuregels. Ook daaraan kan

een referentiesituatie worden ontleend, maar daarvoor geldt dat dan alleen mag worden uitgegaan van de gevolgen van activiteiten die zijn vergund én feitelijk aanwezig zijn. Structureel onbenutte ruimte in een milieutoestemming maakt geen deel meer uit van de referentiesituatie. Latente ruimte maakt dus bij een milieutoestemming geen deel meer uit van de toestemming.

Intern salderen mag dus wel bij de passende beoordeling. Hiervoor kunnen de provincies beleidsregels opstellen. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met het additionaliteitsbeginsel. Dat houdt in dat inzet van de referentiesituatie niet ook nodig is om natuur te behouden, herstellen of om verslechtering te voorkomen.

Dit heeft directe gevolgen voor lopende en toekomstige vergunningprocedures. De strengere voorwaarden maken het vrijwel gelijk aan extern salderen. Voor bedrijven die eerder zonder vergunning intern saldeerden (tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2025), geldt een overgangperiode tot 2030. Gedurende deze periode kunnen zij alsnog een vergunning aanvragen of hun activiteiten aanpassen.

Onder de Ow is er een mogelijkheid een vergunning te verlenen op basis van stikstofdepositieruimte volgens een register (Aerius register). Dit is tijdelijk geregeld in de Or (art. 17a), totdat dit is opgenomen in het Bkl (art. 8.74e). Berekening van de stikstofdepositie vindt verplicht plaats met het online programma Aerius, dat jaarlijks per 1 oktober een nieuwe release krijgt.

Bouwen en stikstof

In het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) staan regels over het beperken van de stikstofuitstoot bij bouwwerkzaamheden. Degene die bouwwerkzaamheden uitvoert of laat uitvoeren, moet adequate maatregelen nemen om de stikstofuitstoot te beperken (artikel 7.19a Bbl). Dat geldt alleen voor een van de volgende gevallen:

- Voor het bouwen is een omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit nodig
- Voor het bouwen is een bouwmelding nodig

De verplichting geldt dan voor de bouwfase op de bouwplaats. Dus bijvoorbeeld niet voor vervoersbewegingen van en naar de bouwplaats of voor het gebruik van het gerealiseerde bouwwerk (gebruiksphase).

Bij 'adequaat' gaat het om maatregelen die doeltreffend, doelmatig en dus proportioneel zijn. Daaronder vallen dus geen maatregelen die onevenredig zwaar zijn (voor degene die bouwt of laat bouwen) ten opzichte van het te verwachten effect. Aan de andere kant is het ook niet de bedoeling dat degene die bouwt of laat bouwen alleen maar enkele zeer beperkte maatregelen neemt terwijl andere proportionele en effectieve maatregelen blijven liggen.

Informatie over deze stikstofbeperkende maatregelen moet gelijktijdig met een bouwmelding of vergunningaanvraag (voor de technische bouwactiviteit) naar het bevoegd gezag toe (artikel 7.5c Bbl). Voor een sloopmelding geldt dat als redelijkerwijs meer dan 10 m³ is te verwachten. Op deze manier zijn de voorgenomen maatregelen bekend voor aanvang van de bouw. Ook als de informatie later wijzigt, moeten die gewijzigde gegevens naar het bevoegd gezag toe (artikel 7.5c, lid 2 Bbl).

Met het formulier informatieplicht emissiereductieplicht is de informatie toe te sturen. Informatie over de stikstofbeperkende maatregelen moet ook aanwezig zijn op de bouwplaats (artikel 7.8, onder h Bbl). Hierin verklaart de bouwer dat wordt voldaan aan de routekaart SEB (Schoon en emissieloos bouwen). Hierin is een aantal niveaus opgenomen m.b.t. emissie-eisen van mobiele werktuigen waaraan minimaal moet worden voldaan.

Het bevoegd gezag kan met een maatwerkvoorschrift een specifieke invulling geven aan de regel over het nemen van stikstofbeperkende maatregelen (artikel 7.5, lid 4 Bbl). Het maatwerkvoorschrift mag de uitvoering van het projectbesluit niet belemmeren.

Meer informatie is te vinden in de 'Handreiking emissiereductieplicht aan het bevoegd gezag'.

Provinciale natuurbescherming

Naast toetsing op Natura 2000 gebied vindt separaat een toetsing plaats op het Natuurnetwerk Nederland (NNN), zoals bijv. in Utrecht, Overijssel en Noord-Holland. In Gelderland heet dat het Gelders Natuurnetwerk (GNN). De provincies kunnen gebieden aanwijzen en een aantal criteria opgesteld waaraan wordt getoetst of een plan invloed heeft op de wezenlijke waarden en kenmerken van die gebieden.

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Bkl (o.a. art. 7.8 Bkl). Provincies werken dat uit in de provinciale omgevingsverordeningen. De basis hiervoor is opgenomen in het Bkl. Per gebied worden de wezenlijke kenmerken en waarden bepaald. In de omgevingsverordening legt de provincie vervolgens vast hoe ze omgaan met de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van deze wezenlijke kenmerken en waarden, ingeval van ontwikkelingen in of nabij het NNN.

Hierover is in de instructieregels van het Bkl opgenomen dat:

“De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.”

Daarnaast hebben veel provincies extra gebieden aangewezen (Gelderland bijv. de Groene Ontwikkelingszone (GO) en Utrecht de Groene Contour (GC)). Dat zijn gebieden met andere functies dan natuur die ruimtelijk verweven zijn met de natuur van het Natuurnetwerk Nederland en daar functioneel mee samenhangen. Het beleid in die gebieden is gericht op versterking van die samenhang.

Beschermde houtopstanden

Ter bescherming van bos, natuur en landschap is in de Ow ook bescherming opgenomen voor houtopstanden. Dat is breder dan alleen bos en omvat ook bijv. hakhout, griend of struiken die aan bepaalde voorwaarden voldoen, zoals beschreven in afd. 11.3 Bal. Buiten de kom gaat het dan om houtopstanden vanaf 10 are (100 m²) of een rijbeplanting van meer dan 20 bomen. Er is een aantal uitzonderingen zoals houtopstanden binnen de bebouwingscontour zoals in het Omgevingsplan is opgenomen, in erven of tuinen, fruitbomen, kweekgoed e.d. (zie voor de lijst art. 11.111 lid 2 Bal). Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder dit ten minste vier weken maar niet eerder dan een jaar voor het begin daarvan te melden. Dat geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout (art. 11.127 Bal). Bevoegd gezag zijn meestal Gedeputeerde Staten van de provincie. Afhankelijk van de aanvraag en het beleid kan het zijn dat er een herplantplicht wordt opgelegd.

Specifieke zorgplicht houtopstanden

In het Besluit algemene leefomgeving (Bal) is ook een specifieke zorgplicht opgenomen voor houtopstanden (art. 11.116 Bal). Iedereen die een activiteit uitvoert waarbij een beschermde houtopstand wordt gevelde en grond wordt herbeplant, moet nadelige gevolgen voor de natuurbescherming, het bosareaal en landschappelijke waarden zoveel mogelijk voorkomen. Als dat niet mogelijk is moeten de gevolgen redelijkerwijs worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Soortenbescherming

De soortenbescherming onder de Ow is enigszins versnipperd in de regelgeving terecht gekomen en staat deels in de Ow zelf (bijv. art. 2.18, lid 1g, art. 2.31a en art. 2.46 Ow) en deels in de besluiten (bijv. Bkl H3: bescherming habitats en soorten) en de in de Or (bijv. H4.7: vergunningvrije activiteiten, H7.2.8a e.v.: natuuractiviteiten). Er wordt onderscheid gemaakt tussen passieve en actieve soortenbescherming.

Actieve soortenbescherming is bijv. het opstellen en publiceren van de Rode Lijsten door het Rijk, op basis van art. 2.19 lid 5 Ow. Het Rijk is ook verantwoordelijk voor instructieregels voor behoud of herstel van de staat van instandhouding van planten, dieren, biotopen en beschermde habitats. Jaarlijks rapporteert het PBL over de ontwikkelingen van milieu en natuur. De provincies moeten beheer- en/of herstelplannen maken voor de Natura 2000-gebieden in hun werkgebied. Dat kan betrekking hebben op zowel habitats als op soorten (art. 3.57 Bkl). Het gaat dan om o.a. soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en Rode Lijst soorten.

De passieve soortenbescherming is geregeld via flora- en fauna-activiteiten:

Flora- en fauna-activiteit: activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten.

Het gaat dus alleen om soorten die van nature in Nederland voorkomen. Voor de soortenbescherming zijn er drie beschermingsregimes, te weten de soorten genoemd in de Vogelrichtlijn (Art. 11.37 Bal), de Habitatrichtlijn (Art. 11.46 Bal) en de andere soorten (Art. 11.54 Bal) als genoemd in bijlage IX bij het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn is van toepassing op alle in het wild levende vogelsoorten. Voor de in bijlage I genoemde soorten zijn speciale beschermingszones aangewezen. Dat geldt ook voor de in Bijlage II van de Habitatrichtlijn opgenomen soorten.

Er is strikte bescherming geregeld voor de volgende soorten:

- In het wild levende dieren en planten van bijlage IVa resp. IVb bij de Habitatrichtlijn, of;
- In het wild levende planten en dieren van bijlage I resp. II en III bij het verdrag van Bern, of;
- In het wild levende dieren van bijlage I bij het verdrag van Bonn, of;
- De eieren, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van hierboven bedoelde dieren.

Tot slot is er nog een nationale lijst met overige soorten. Deze is opgenomen in bijlage IX bij het Bal. De afzonderlijke lijsten zijn te raadplegen op de site van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (<https://minez.nederlandsesoorten.nl/soorten>)

Het is mogelijk dat een bepaalde soort vermeld staat op meer dan één lijst. In dat geval geldt voor die soort de meest vergaande bescherming.

Bij een vergunningaanvraag FF-activiteit gelden beoordelingsregels, zoals opgenomen in het Bkl art. 8.74j (vogels), 8.74k (habitatrichtlijn) en 8.74L (andere soorten). Het aanleveren van een natuurwaardenonderzoek is een vereiste (7.2.8a.2 Or - art. 7.197j - 7.197u).

Het verlenen van een omgevingsvergunning mag alleen als:

- de activiteit nodig is vanwege bepaalde belangen
- geen andere bevredigende oplossing mogelijk is
- de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert

Toelichting: Geen andere bevredigende oplossing

Het verlenen van een omgevingsvergunning mag alleen als er geen andere bevredigende oplossing is voor een probleem dan het verrichten van de activiteit. Dat komt erop neer dat van alle mogelijke oplossingen de aangevraagde activiteit de beste bescherming van de soort verzekert. Het is dus nodig om alternatieven te onderzoeken en met objectieve en controleerbare gegevens te onderbouwen waarom zo'n alternatief niet de beste oplossing is voor het beschermen van de soort. Die gegevens kunnen bijvoorbeeld wetenschappelijke en technische feiten zijn.

Het kan betekenen dat de aangevraagde activiteit hogere kosten met zich meebrengt voor de aanvrager of het uitvoeren ervan langer duurt dan een alternatief.

Toelichting: Activiteit is nodig vanwege bepaalde belangen

De activiteit moet nodig zijn vanwege één van de volgende redenen. Voor vogels zijn dat:

- a. in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid
- b. in het belang van veiligheid van het luchtverkeer
- c. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of water. Onder 'belangrijke' valt geen schade van kleine omvang. Ook niet de schade die tot het normale bedrijfsrisico behoort
- d. ter bescherming van flora en fauna. Het gaat om de bescherming van met name kwetsbare, zeldzame, bedreigde of inheemse soorten en natuurlijke habitats. Maar het kan ook om andere soorten en habitats gaan
- e. voor onderzoek, onderwijs, soorten uitzetten of herintroductie. Ook de teelt die daarmee samenhangt valt eronder
- f. om het vangen, onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden mogelijk te maken. Het gaat om strikt gecontroleerde omstandigheden en selectieve wijze waarop het vangen, onder zich hebben en verstandig gebruik moet gebeuren. Wat een 'kleine hoeveelheid' is hangt af van het populatieniveau van een soort en zijn staat van instandhouding. Van een 'kleine hoeveelheid' is geen sprake als het risico bestaat dat de activiteit een significant negatief effect heeft op de populatie van de soort. Het kan om een effect op de kwaliteit of de kwantiteit gaan

De wettelijke belangen voor soorten uit de habitatrichtlijn zijn:

- 1°. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- 2°. voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- 3°. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- 4°. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
- 5°. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de andere soorten zijn de wettelijke belangen hetzelfde als bij de habitatrichtlijn, aangevuld met:

- 6°. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- 7°. voor het voorkomen van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen;
- 8°. voor het beperken van de omvang van de populatie van in het wild levende dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- 9°. voor het voorkomen of bestrijden van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- 10°. in het kader van een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- 11°. in het kader van het bestendig beheer of onderhouden van vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, luchthavens, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- 12°. in het kader van het bestendig beheer of onderhouden van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
- 13°. in het algemeen belang;

Omgevingsvergunning FF-activiteit

Als door ingrepen, zoals sloop, verbouw of nieuwbouw verbodsbepalingen voor beschermde soorten worden overtreden dan is een omgevingsvergunning FF-activiteit nodig. Het bevoegd gezag is meestal de provincie. Soms is een vergunning niet nodig indien aantoonbaar wordt gewerkt conform een goedgekeurde gedragscode. Bij de aanvraag omgevingsvergunning is een onderzoek nodig waarin getoetst wordt op een aantal criteria:

- hoe zorgt initiatiefnemer ervoor dat schade aan beschermde soorten of verblijfplaatsen wordt beperkt
 - welke mitigerende (verzachtende) en compenserende maatregelen zijn nodig
 - welke alternatieven zijn onderzocht
 - aan welk wettelijk belang wordt voldaan
 - komt de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar
-

Voorafgaand aan het vaststellen van een plan moet in het geval van schadelijke handelingen of effecten zijn beoordeeld of er zicht is op het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. Als aantoonbaar zicht is op het verkrijgen daarvan, dan mag het plan worden vastgesteld.

Rode lijst soorten

Onder de Ow moet ook worden gekeken naar de Rode Lijst soorten. Dit zijn lijsten van soorten die uit Nederland dreigen te verdwijnen en/of een dalende trend laten zien. Het ministerie van EZ stelt de lijsten regelmatig vast. Momenteel zijn er 18 Rode Lijsten. Deze lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen op Bijlage IX van de Ow, zoals de soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Maar voor de Rode Lijst soorten die niet specifiek zijn beschermd geldt wel een specifieke zorgplicht. De mate van bedreiging varieert van gevoelig, kwetsbaar, bedreigd, ernstig bedreigd tot verdwenen uit Nederland. Bij de mogelijke gevolgen voor Rode Lijst soorten speelt de mate van bedreiging mee en ook de lokale staat van instandhouding. Onder de zorgplicht valt dat negatieve effecten zoveel mogelijk moeten worden voorkomen.

Algemene en specifieke zorgplicht

Op basis van art. 1.6 en 1.7 Ow geldt een algemene zorgplicht voor iedereen die activiteiten uitvoert met gevolgen voor de fysieke leefomgeving (waaronder de natuur). Als er redelijkerwijs een vermoeden is dat een voorgenomen activiteit nadelige gevolgen heeft voor de fysieke leefomgeving, dan is diegene verplicht alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd, om die gevolgen te voorkomen. De algemene zorgplicht geldt voor zowel beschermde als niet-beschermde natuur.

Voor de natuur zijn er ook specifieke zorgplichten. Deze gaan voor op de algemene zorgplicht (art. 1.8 Ow). Bijvoorbeeld voor Natura 2000-gebieden (art. 11.6 Bal), in het wild levende planten en dieren (art. 11.27 en 11.28 Bal) en voor houtopstanden (art. 11.116 Bal). Dit komt grofweg overeen met de algemene zorgplicht uit de Wnb. De zorgplicht geldt overigens naast de houtopstanden ook voor beschermde landschappen.

In de provinciale verordeningen kunnen provincies maatwerkvoorschriften opnemen ter concretisering van de zorgplicht (bijv. onderzoek naar weidevogels).

De zorgplicht is in principe ook strafrechtelijke handhaafbaar.

Voor flora- en fauna-activiteiten is aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal);
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Het kan zijn dat soorten bedreigd zijn maar niet op een rode lijst staan. Daar geldt de zorgplicht ook voor. Provincies kunnen regels opnemen voor soorten die in de provincie extra bescherming nodig hebben.

De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten en de directe leefomgeving. Het maakt daarbij niet uit of er andere regels van toepassing zijn.

Bronnen:

- www.wetten.nl
 - www.rijksoverheid.nl
 - www.natuurbeheer.nu
 - www.natura2000.nl
 - www.iplo.nl
 - www.rvo.nl
 - <http://www.nederlandsesoorten.nl/>
 - www.Bij12.nl
-

Vrijstellingen beschermde soorten Gelderland

Landelijk (art. 11.44, 11.52, 11.58 Bal)

Voor vrijstelling voor schadeveroorzakende vogels en dieren zijn aangewezen: **Canadese gans** (*Branta Canadensis* en *Branta hutchinsii hutchinsii*); **houtduif** (*Columba palumbus*); **kauw** (*Corvus monedula*); **konijn** (*Oryctolagus cuniculus*); **vos** (*Vulpes vulpes*), en **zwarte kraai** (*Corvus corone corone*).

Algemene vrijstelling soorten Gelderland

Soort	Soort
Aardmuis	Huisspitsmuis
Bastaardkikker	Kleine watersalamander
Bosmuis	Konijn
Bruine kikker	Meerkikker
Dwergmuis	Ondergrondse woelmuis
Dwergspitsmuis	Ree
Egel	Rosse woelmuis
Gewone bosspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Gewone pad	Veldmuis
Haas	Vos

Vogels met jaarrond beschermde nesten (m.u.v. Limburg en Overijssel)

Categorieën jaarrond beschermde nesten

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Bescherming	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Categorie 1	steenuil	<i>Athene noctua</i>		
Categorie 2	gierzwaluw huismus	<i>Apus apus</i> <i>Passer domesticus</i>	roek	<i>Corvus frugilegus</i>
Categorie 3	grote gele kwikstaart kerkuil oehoe	<i>Motacilla cinerea</i> <i>Tyto alba</i> <i>Bubo bubo</i>	ooievaar slechtvalk	<i>Ciconia ciconia</i> <i>Falco peregrinus</i>
Categorie 4	boomvalk buizerd havik ransuil	<i>Falco subbuteo</i> <i>Buteo buteo</i> <i>Accipiter gentilis</i> <i>Asio otus</i>	sperwer wespendief zwarte wouw	<i>Accipiter nisus</i> <i>Pernis apivorus</i> <i>Milvus migrans</i>
Categorie 5	blauwe reiger boerenzwaluw bonte vliegenvanger boomklever boomkruiper bosuil brilduiker draaihals eidereend ekster gekraagde roodstaart glanskop grijze vliegenvanger groene specht grote bonte specht hop huiszwaluw	<i>Ardea cinerea</i> <i>Hirundo rustica</i> <i>Ficedula hypoleuca</i> <i>Sitta europaea</i> <i>Certhia brachydactyla</i> <i>Strix aluco</i> <i>Bucephala clangula</i> <i>Jynx torquilla</i> <i>Somateria mollissima</i> <i>Pica pica</i> <i>Phoenicurus phoenicurus</i> <i>Parus palustris</i> <i>Muscicapa striata</i> <i>Picus viridis</i> <i>Dendrocopos major</i> <i>Upupa epops</i> <i>Delichon urbicum</i>	ijsvogel kleine bonte specht kleine vliegenvanger koolmees kortsnavelboomkruiper oeverzwaluw pimpelmees raaf ruigpootuil spreeuw tapuit torenvalk zeearend zwarte kraai zwarte mees zwarte roodstaart zwarte specht	<i>Alcedo atthis</i> <i>Dendrocopos minor</i> <i>Ficedula parva</i> <i>Parus major</i> <i>Certhia familiaris macrodactyla</i> <i>Riparia riparia</i> <i>Parus caeruleus</i> <i>Corvus corax</i> <i>Aegolius funereus</i> <i>Sturnus vulgaris</i> <i>Oenanthe oenanthe</i> <i>Falco tinnunculus</i> <i>Haliaeetus albicilla</i> <i>Corvus corone</i> <i>Periparus ater</i> <i>Phoenicurus ochruros</i> <i>Dryocopus martius</i>

Bijlage 4 Voorbeeld voorzieningen

Huismus (verplicht indien nesten verdwijnen)

Mussenkast (NK MU 08)
(Vivara Pro)- tijdelijk

HMT1 (Unitura)
(tijdelijk)

Permanent: type NK MU 06
(Vivara Pro)

HMT2 (Unitura)
(tijdelijk)

Huismustil (Unitura)
(tijdelijk)

Neststeen permanent
(Vivara pro)

Huismuskast HMP3 (Unitura) - permanent

Specificaties

	Materiaal	Multiplex, houtbeton		Formaat	Buiten	53x18x18 cm
	Diameter ingang	34 mm		Gewicht	3.5 kg	

Neststeen Huismus

Deze nestkast is te gebruiken als opbouwkast maar kan ook ingemetseld worden bij nieuwbouw.

Deze nestkast is ideaal als broedplaats voor huismussen. Deze nestkast is te gebruiken als opbouwkast maar kan ook ingemetseld worden bij nieuwbouw- en renovatieprojecten. Het plaatsen van meerdere nestkasten bij elkaar is wenselijk, omdat huismussen in de regel in kolonies broeden.

De nestkast ophangen met de bijgeleverde pluggen en bouten, bij voorkeur aan de gevel van een pand onder een dakrand of goot. U kunt de nestkast ook vrij aan de gevel hangen, hierbij moet u minimaal 3 meter hoogte aanhouden. Als u de nestkast als inbouwsteen wilt gebruiken moet u ook minimaal 3 meter hoogte aanhouden. De hoogte van de nestkast is gemaakt op maatvoering van een standaard waalformaat (4 lagen hoog). bij inbouw wordt de voorzijde van de gelijk met de voorzijde van de gevel geplaatst. De isolatie in de spouw kan gewoon doorlopen achter de steen dus er ontstaat geen koudebrug. Moet er toch isolatie weggesneden worden dan is het belangrijk om de isolatie ruim om de omtrek van de kast weg te snijden. De ruimte achter de kast moet in dat geval opgevuld worden met een harde isolatie. Nestkast niet met de invliegopening naar het zuid/westen en zorg ervoor dat de nestkast niet de hele dag in de zon hangt. Er hoeft geen nestmateriaal toegevoegd te worden.

Niet alleen huismussen, ook mezen en ringmussen kunnen gebruik maken van deze voorziening. De nestkast kan één keer per jaar worden schoongemaakt, ná het broedseizoen, hiervoor draait u de haak onderaan in het midden één slag. Daarna kan het voorfront van de nestkast gehaald worden.

Als de kast niet is ingemetseld, maar opgehangen is, dan moet ook jaarlijks de deugdelijkheid van de ophanging gecontroleerd worden.

Afmetingen

Buitenmaat (b x h x d) 29 x 24 x 15,5 cm
Binnenmaat (b x h x d) 22 x 17 x 12 cm

Tips

- Deze nestkast kan worden opgehangen als nestkast maar kan ook ingemetseld worden. Huismussen broeden bijvoorbeeld kolonies.
- Het plaatsen van meerdere nestkasten bij elkaar is aan te raden.
- Ook de omgeving moet voldoen aan biotoopwensen van de huismus

Meer info en waar te bestellen

Neststeen voor huismussen van Vivara-pro

Gerelateerde maatregelen

- ✓ Voorkom een koudebrug bij neststenen en inbouwkasten

Relevante soorten

- ✓ Huismus

5.4.7 Opschuiven vogelschroot

Opschuiven vogelschroot		Arcadis, 28/10/21	
VA-code	HM006		
Beschrijving	Indien er toegang wordt gerealiseerd tot de eerste twee rijen dakpannen door het opschuiven van de vogelschroot, kan hier een huismusverblijf worden gerealiseerd. Echter; bij goed geïsoleerde daken kan de temperatuur onder de dakpannen te hoog oplopen en is het niet raadzaam om hier vogels te huisvesten.		
Doelsoorten	Huismus		
Volgsoorten	Spreeuw, gierzwaluw (bij vrije invliegruimte)		
Nevendoelen	Geluiddemping, vertraging afvoer regenwater, belevingswaarde, anti-stress, anti-mug		
Duurzaamheid	permanent (> 5 jaar)		
Gebruiksadvies	Toepassen, hou met isolatie wel rekening met oververhitting, in dat geval bij voorkeur op noord- en oostzijde		
Locatie	Uitvoering	Constructie	Beheer en onderhoud
Schuin dak	Inbouw	maatwerk	Geen onderhoud
Besteladres	Omschrijving product	Kostenindicatie	Peildatum
N.v.t.	Maatwerk	N.v.t.	N.v.t.

Doelsoort	Functie	Functionaliteit	Status
Huismus	Nestlocatie	++	Wetenschappelijk bewezen Als bestaande verblijfplaats

Verblijf	Richtlijn	Toelichting/ opmerking
Maatvoering	<ul style="list-style-type: none"> - De dakruimte onder de eerste twee rijen dakpannen moet bereikbaar zijn via de dakgoot of andere openingen. - De vogelschroot moet dus boven deze twee rijen worden geplaatst. - De gehele lengte van het huis moet toegankelijk zijn. Bij onvoldoende mogelijkheden >50% toegankelijk maken. - Dakruimte 3 tot 5 cm hoog 	<ul style="list-style-type: none"> - Een nest onder de eerste rij dakpannen is gevoelig voor predatie door kauwen. - I.v.m. kiezen optimale plaats en ruimte voor meerdere nesten.
Invliegopening	<ul style="list-style-type: none"> - Doorgaans via de dakgoot - 3 tot 5 cm hoog 	N.v.t.
Locatie	In geval van isolatie alleen toepassen aan oost- en/of noordzijde	I.v.m. oververhitting.
Hoogte	> 3 m	N.v.t.
Verlichting	N.v.t.	N.v.t.
Beplanting	<ul style="list-style-type: none"> - Een huismusvriendelijke omgeving met voldoende: <ul style="list-style-type: none"> - Dekking in de directe omgeving van de verblijfplaats - Voldoende inheems groen (bij voorkeur struiken) - Niet te veel grote bomen - Droge zandige plekken - Water - Zie voor meer informatie §7.1.2 	Een huismusvriendelijke omgeving kan de functionaliteit van verblijfplaatsen verbeteren.
Windrichting	N.v.t.	N.v.t.
Materiaal	Dunne multiplexplaat of fijn kunststof gaas (bijv. PE5016 of PP523-van TOP7EVEN) op het dakvlak tussen de isolatie en de tengels, over de onderste twee rijen dakpannen.	
Optimalisatie		

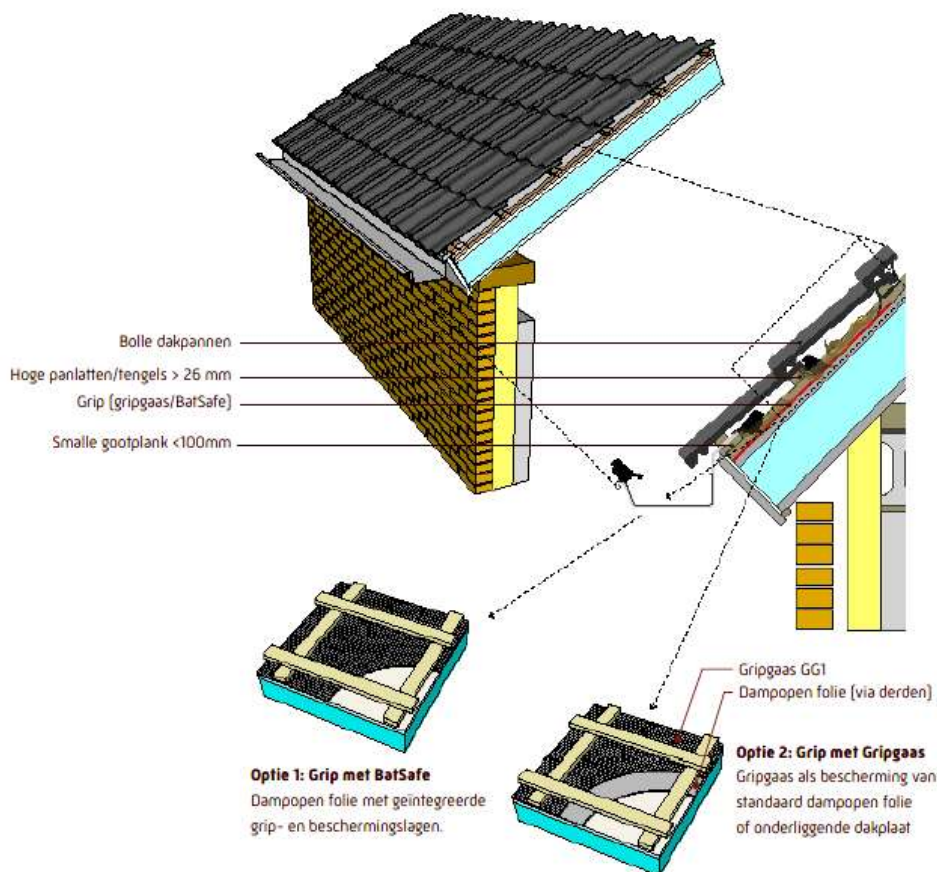
Bron	Actor/ datum	Relevante informatie	Actualisatie mitigatiecatalogus
Kennisdocument Huismus	BLJ12/ Juli 2017	Wettelijke leidraad mitigatie	Gebruikt als basisinfo.
Toetsing maatregel	5.1.2e stadsvogelkundige, Juli 2018	Aanvullingen en commentaar op maatregel	Gebruikt voor verbetering maatvoering etc.
Rapport achteruitgang huismus Groot-Brittannië	5.1.2e , 2015	Informatie over nestplekken onder daken	Gebruikt als indicatie verblijfplaatsen.

Toegankelijke dakpannen voor huismussen

Door huismussen toegang te verschaffen tot de ruimte onder het pannendak, kunnen op eenvoudige wijze huismusverblijfplaatsen worden gerealiseerd. Let op! Niet elke moderne pannenenconstructie is geschikt. Voor huismussen geschikte pannendaken moeten globaal aan deze eisen voldoen:

Maatvoering/materiaal:

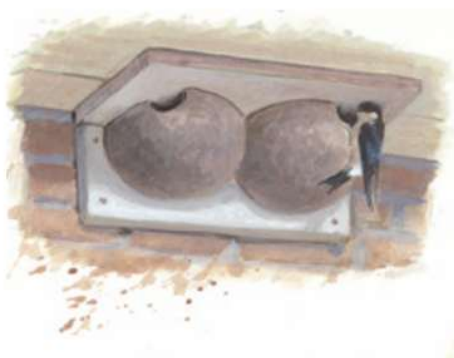
- De dakruimte onder de eerste drie rijen dakpannen moet bereikbaar zijn via de dakgoot of andere openingen;
- De vogelschroot (wanneer toegepast) moet dus boven deze drie rijen worden geplaatst;
- De gehele lengte van het huis moet toegankelijk zijn;
- Dakruimte >10cm hoog (verticaal gemeten afstand tussen dakplaat en onderzijde dakpan);
- Dakplaat of dampopen folie bekleden met gripgaas of BatSafe zodat huismussen voldoende grip hebben.

Huiszwaluw

WAT KUNT U DOEN?

- Heeft u zelf een nest of kolonie aan huis: **laat oude nesten zitten!** Deze trekken andere huiszwaluwen aan en kunnen het volgende jaar weer gebruikt worden.
- Komen er huiszwaluwen in uw buurt voor en wilt u ze ook aan uw huis? **Een witte daklijst vergroot de kans aanzienlijk!**
- Weet u waar de vogels de modder voor hun nest halen en is het al een tijdje droog? Houd die plek dan nat. **U kunt ook zelf een modderpoel aanleggen**, bij voorkeur zo dicht mogelijk bij de (beoogde) nestplaats, tot uiterlijk 200 meter. Maak de modderplek niet te nat en laat hem regelmatig (bijna) opdrogen.
- **Hang meerdere kunstnesten op** direct onder de dakrand. De beste kansen op bewoning heeft u als er al bewoonde nesten in de buurt zijn.
- Natuurlijk is het lastig om voldoende voedsel voor de jongen beschikbaar te maken. **Geen insecticiden meer gebruiken** is een stap in de goede richting. Huiszwaluwen zijn de beste insecten-opruimers.
- **Deel uw enthousiasme** voor deze soort met anderen.

VOORKOMEN VAN OVERLAST

Niet iedereen is blij met huiszwaluwen aan het huis. Sommige mensen ervaren hinder van de uitwerpselen op vensterbank of stoep, tegen raam, deur of gevel. Dit is te verhelpen door ongeveer 50 cm. onder de nesten een plankje te bevestigen. Als u tussen het plankje en de muur een ruimte van 3 cm vrijhoudt, voorkomt u dat de zwaluwen onder het plankje gaan nestelen. Plaats eventuele kunstnesten op plaatsen waar ze het minste overlast veroorzaken.

Uit: 'Huiszwaluw zoekt (onder)dak

Nestgelegenheid voor Boerenzwaluwen

Het nest van de boerenzwaluw metselt hij zelf met klei of leem. Is er geen klei of leem voldoende in de directe omgeving, kunnen we de boerenzwaluw helpen met het aanleggen van een kleiplaats en/of een kunstnest. Door kleiplaatsen aan te leggen geven we deze 'metselaar' de kans om zijn vermogen om zelf te kunnen metselen niet te verliezen.

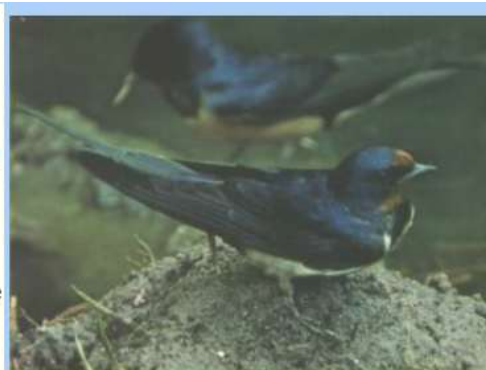
Kunstnesten zijn half open kommetjes die in een stal of schuur in een donkere hoek op een plankje of balk kunnen worden bevestigd. De zwaluwen werken het nest zelf verder af. Nodig is dat het nest dag en nacht bereikbaar is en dat er in de directe omgeving modder te vinden is.

Nestplaatsen op boerenbedrijven en in maneges en open schuren gelegen aan de rand van stad en dorp, nabij weilanden en akkers zijn geschikt voor de boerenzwaluwen.

Help de boerenzwaluw te overleven in ons land:

- Laat vanaf eind maart uw garage, paardenstal, schuurdeur of – raampje openstaan.
 - Zijn er binnen geen uitstekende richels, balken, plankjes e.d. sla dan een ruw houten plankje tegen de muur of balk in een donkere hoek.
 - Zorg voor een modderplaats, enkel vierkante meters groot. Maak er indien nodig een.
 - Graaf een ondiepe kuil en bekleed die met plastic, vul die met modderige klei. Zorg dat de klei het hele voorjaar vochtig blijft.
- In nood gevallen kan men een kunstnest plaatsen.

<http://www.zwaluwen.info/boerenzwaluw/nesten.php>

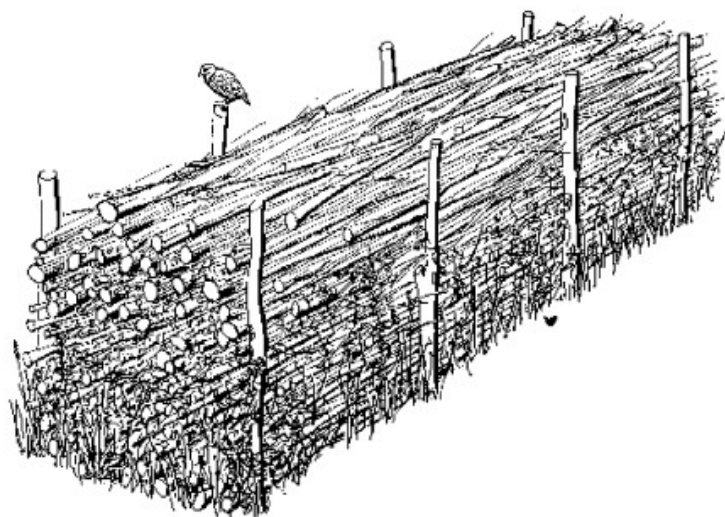
Voorbeeldvoorziening Steenuil

Type Thoonen
bron: Vivara

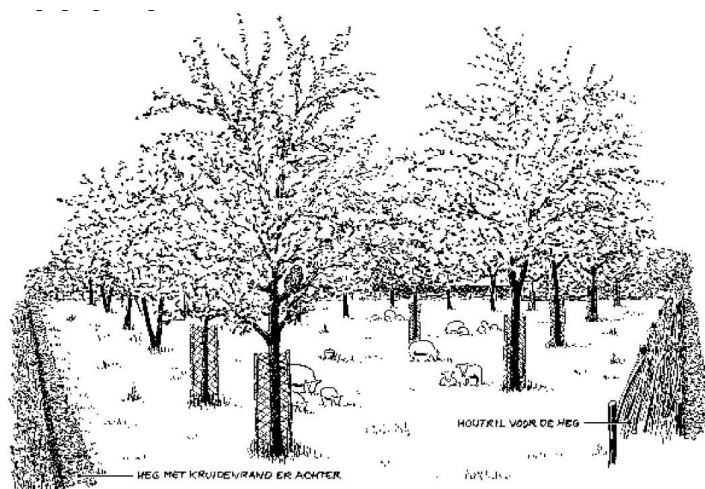

Type Stone
Bron: Stone
Steenuilenoverleg Nederland

Takkenril met kruidenzoom

Het weiden van schapen en lammeren in hoogstamboomgaard. Rechts is een hout-
ril gemaakt, links een heg met kruiden-
zoom.

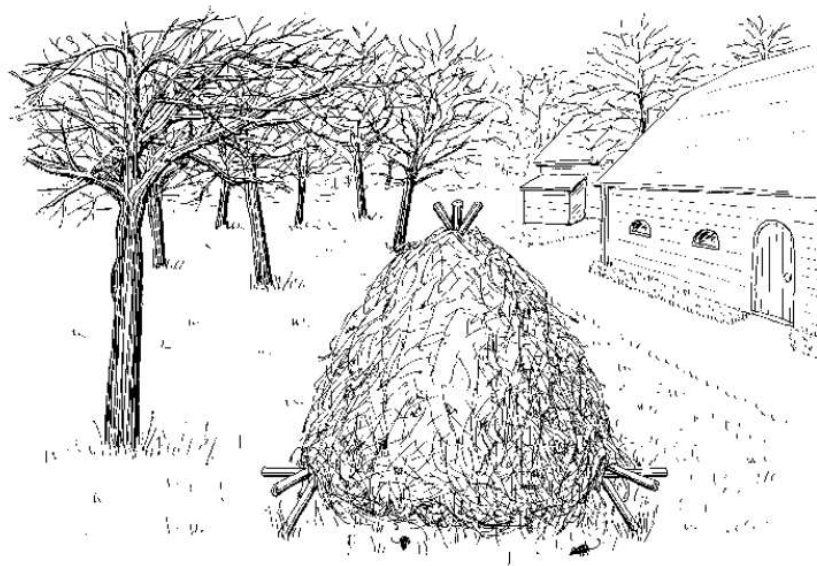

Uit Steenuil onder de pannen

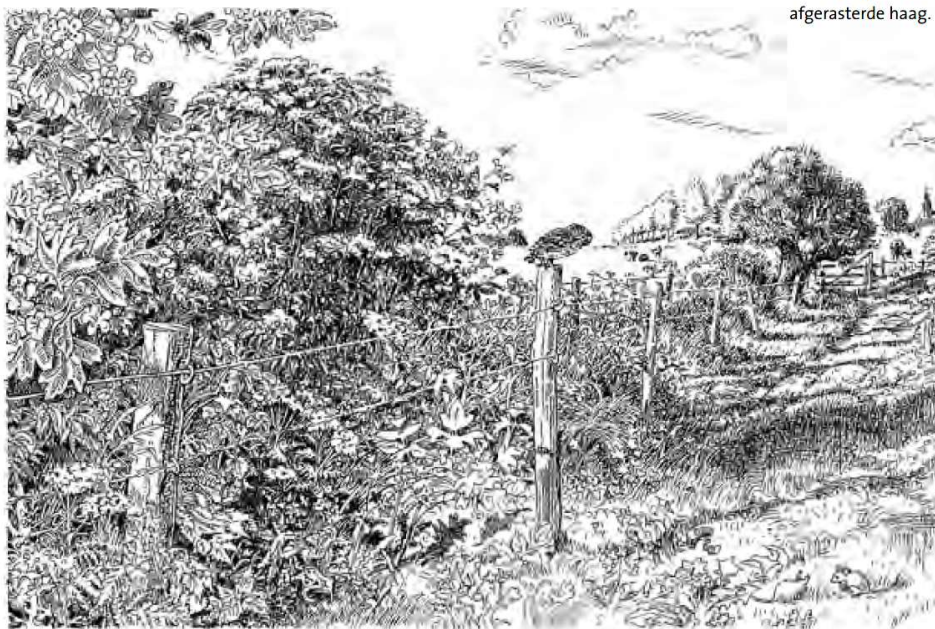
Muizenruiter

In een rustige hoek van het erf kunt u een ouderwetse ruiter van palen opzetten en die bedekken met stro, hooi of maaisel van uw overhoek. De ruiter kan ongeveer twee meter hoog zijn. Ververs jaarlijks één of meerdere keren het hooi.

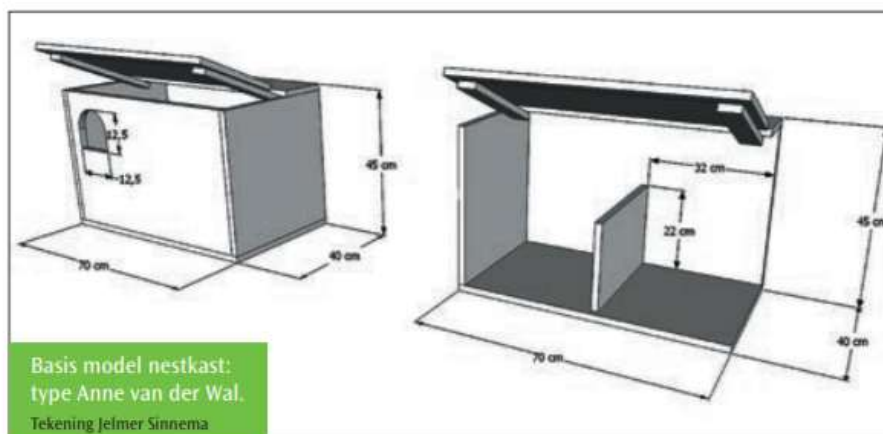
Muizenruiter trekt muizen aan.

Steenuil bij een mooi ontwikkelde afgerasterde haag.

Voorbeeldvoorziening Kerkuil

Basis model nestkast:
type Anne van der Wal.
Tekening Jelmer Sinnema

Standaard model nestkast

- Ruime afmetingen: 75 x 40 x 45 cm. Belangrijk is dat de hoogte minimal 45 cm moet bedragen; de andere afmetingen kunnen variëren.
- Invliegopening: 12,5 x 12,5 cm (max. 15 x 15 cm) en de vliegopening zo hoog mogelijk, zodat de kans dat de jongen eruit vallen of elkaar eruit duwen zeer klein is.
- Het tussenschot op de bodem met een hoogte van ongeveer 15 cm moet ervoor zorgen dat het vrouwtje een afgescheiden en enigszins donkere broedruimte heeft. Het Belgische model heeft nog een extra plankje naast de invliegopening en voorkomt rechtstreekse lichtinval in de broedruimte.
- Een afneembaar deksel met latjes aan de onderkant voor de stevigheid is praktischer dan het scharnierend deksel. Het is goedkoper en tijdens de nestcontrole kan het deksel er naar alle kanten afgeschoven worden.

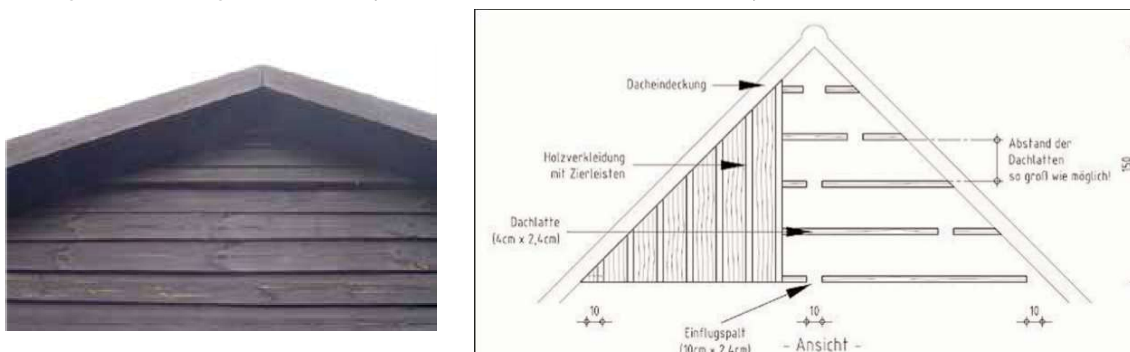

- In nieuwe kasten een laagje vochtabsorberend nestmateriaal aanbrengen (bv. braakbalafval of turfmolm).

De meeste regio's hebben een aantal kasten of bouwpakketten in voorraad voor vervanging van de oude of om aan aanvragen van nieuwe kasten snel te kunnen voldoen.

Voorbeelden verblijfplaatsen (bron: soortenstandaard dwergvleermuis)

Voorbeeld van gevelbetimmering welke geschikt is als verblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen (bron www.vleermuizenindestad.nl).

Verblijfplaatsen realiseren achter boeiboorden of sierlijsten

Ook achter boeiboorden of sierlijsten kunnen gewone dwergvleermuizen verblijfplaatsen hebben. De hierboven omschreven criteria zijn hiervoor eveneens van belang. Het heeft een grote meerwaarde wanneer de ruimte achter de boeiboorden van verschillende gevels met elkaar in verbinding staan, zodat vleermuizen overdag, afhankelijk van de temperatuur, van locatie kunnen wisselen.

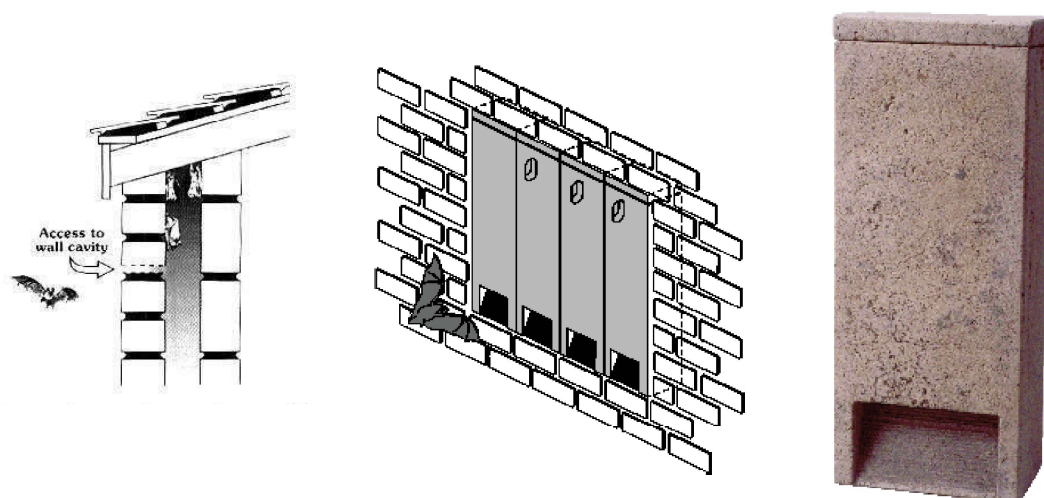
Verblijfplaatsen bij dakconstructies

Een eenvoudige manier is om bij dakconstructies gebruik te maken van boeiboorden met een ruimte van 1 centimeter die toegang geven tot het dak. Ook kunnen speciale dakpannen e.d. worden toegepast.

Verblijfplaatsen in muren door middel van inmetselekasten

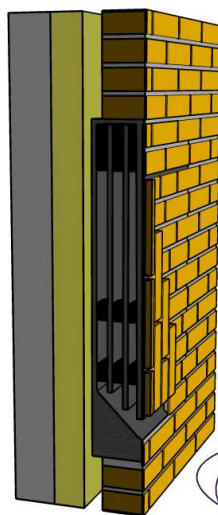
In Nederland zijn nog weinig positieve resultaten bekend van het gebruik van inmetselekasten door de gewone dwergvleermuis.

Voorbeelden van inmetselekasten (bron: <http://www.schwegler-natur.de>).

► Overzicht

Slank ontwerp
Zeker bij renovatieprojecten is de beschikbare ruimte voor vleermuiskasten vaak beperkt. In veel woningen uit de jaren vijftig en zestig is de spouwruimte vaak niet meer dan vijf of zes centimeter. Het plaatsen van diepe inbouwkasten is hierdoor niet mogelijk. Deze inbouwkraamkast is slechts 120mm diep, waardoor hij in elke gevel koudebrugvrij te plaatsen is.

... slank ontwerp; geen koudebruggen ...

Unitura

Inbouwkast VMPK1 Kraamkast

Inbouwkraamkast speciaal ontworpen voor de mitigatie van kraamkolonies van gebouwbewonende vleermuizen. De kraamkast voldoet aan de eisen zoals gesteld in het kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BU12.

Geschied voor

Deze vleermuiskast is ontworpen voor gebouwbewonende vleermuissoorten. De kast is als kraamverblijfplaats specifiek geschikt voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Daarnaast kan de vleermuiskast ook gebruikt worden door laatvliegers, grootoorvleermuizen en moervleermuizen. Naast de functie van kraamverblijfplaats heeft de vleermuiskast ook potentie als winterverblijfplaats.

Plaatsing

De kast is specifiek ontworpen voor plaatsing in metselwerk. Gekozen kan worden tussen twee verschillende plaatsingswijzen. De eerste is om de kast gelijk met het metselwerk te plaatsen, waarbij de kast direct in het zichtwerk van de gevel wordt opgenomen. Een tweede mogelijkheid is om de kast iets terug te plaatsen in het metselwerk en de kast te beplakken met steenstrips.

Eigenschappen

Materiaal:	XPS, multiplex, organische pleister
Lagen:	3 lagen
Diepte binnen:	3x 22 mm
Formaat buiten:	80x76x120 cm
Gewicht:	15,2 kg
Kleur:	Grijs

Excl. btw
€449,95

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest voorkomende vleermuis in Nederland. Het is een kleine vleermuis van 3,5-8 gram, ongeveer zo groot als een duimkootje, met een spanwijdte van 18-24 cm. De gewone dwergvleermuis zoekt zijn verblijfplaats in spouwmuren, in het dak, achter betimmering en daklijsten, maar vleermuiskasten en boomholtes voldoen ook.

Waarmee helpt u deze soort?

Vleermuizen kunnen geen nest bouwen, maar maken gebruik maken van al bestaande holtes. Ze verblijven op verschillende plekken, afhankelijk van de periode van het jaar en de functie (zoals winter- of kraamverblijfplaats).

Het plaatsen van inmetsetstenen is van groot belang om deze soort te helpen bij het bieden van een verblijfplaats. Naast het plaatsen van vleermuisvoorzieningen kunt u ook ruimtes in het gebouw vrijlaten voor vleermuizen. Denk hierbij aan open stootvoegen om de spouw toegankelijk te maken, ruimte achter de gevelbetimmering te laten of onder of in (dubbele) daklijsten ruimte te maken.

Meer informatie

Meer informatie over de leefwijze van de gewone dwergvleermuis vindt u op de website van [Vleermuiswerkgroep Nederland](#), een werkgroep van de [Zoogdiervereeniging](#).

Gerelateerde maatregelen

- ✓ Aanpassing bouwwijze loze ruimte in overstek of goot voor vleermuizen
- ✓ Aanpassing bouwwijze spouw
- ✓ Aanpassing nokvorst
- ✓ Aanpassing tussenspouw
- ✓ Bruin dak
- ✓ Entreesteen Vleermuizen
- ✓ Geluidswal met vleermuisvoorziening
- ✓ Inbouwkast voor vleermuizen
- ✓ Sedum dak
- ✓ Straatverlichting
- ✓ Tichelaar vleermuiskast
- ✓ Vleermuis inlaatklep
- ✓ Vleermuis kast in schoorsteen
- ✓ Vleermuisruimte achter gevelbetimmering
- ✓ Vleermuissteen
- ✓ Vleermuis wandsysteem
- ✓ Vogeldak
- ✓ Vogel- & vleermuisvriendelijke verlichting van gebouwen
- ✓ Voorkom een koudebrug bij neststenen en inbouwkasten

Relevante voorbeelden

- ✓ Brug over Vlotwatering
- ✓ Tunnel met voorziening voor vleermuizen

Aanpassing bouwwijze loze ruimte in overstek of goot voor vleermuizen

De loze ruimte in de overstek of dakgoot is eenvoudig toegankelijk te maken voor vleermuizen.

U kunt de loze ruimte in de overstek of uitstekende dakgoot geschikt maken voor vleermuizen door aan de onderzijde een invliegopening aan te brengen. Maak bij voorkeur per 2 meter 1 invliegopening. Teveel invliegopeningen leidt tot tocht, te weinig invliegopeningen maakt de kans op ontdekking en gebruik kleiner. De openingen moeten op de muur aansluiten, zo kunnen de vleermuizen op de muur landen en vervolgens naar binnen kruipen.

Afmetingen

Invliegopening 2 x 10 (laatvlieger) of 1,5 x 5 (dwergvleermuis en grootoorvleermuis).

Tips

Maak bij voorkeur per 2 meter 1 invliegopening.

Relevante soorten

- ✓ Gewone dwergvleermuis
- ✓ Gewone grootoorvleermuis
- ✓ Laatvlieger

Foto's

Verblijf achter boeideel of daklijst.

Voorbeeld vleermuisverblijf in de voorgevel. (Let op dat er voldoende ruimte is tussen dak en uitvliegopening in verband met predatie vanaf het dak) Bron: Arcadis.

Voorbeelden: permanente kasten

IB VL 04 Inbouwkast Vleermuizen (Vivara Pro)

IB VL 08 of IB VL 05

Buitenmaat (b x h x d) (cm)	21 x 50 x 15
Binnenmaat (b x h x d) (cm)	18.5 x 40 x 2.5
Gewicht (kg)	5.6
Kleur	Grijs
Materiaal	Woodstone®/Multiplex

- Voorzijde sleuf maatvoering standaard waalformaat
- Daarboven 2 lagen steenstrips
- Voorzijde inbouwsteen (met de sleuf) gelijk met voorzijde gevel
- Isolatie in spouw laten doorlopen (geen koudebrug)
- Wegsnijden isolatie rond kast nodig, dan opvullen met harde isolatie.
- Bodem is schuin aflopend – uitwerpselen rollen naar buiten – geen onderhoud nodig.
- Geschakelde toepassing mogelijk. Hiervoor het houten deel links of rechts wegnemen.
- Bij voorkeur per twee of drie geschakeld toepassen. Er is dan meer ruimte en dat maakt het geheel veel aantrekkelijker voor vleermuizen
- Plaatsing minimaal 3m hoog
- Opening is bij voorkeur gericht op zuid / zuidwest of noord
- Aanvliegroute vrij van obstakels als takken, bomen, zonwering e.d.
- Geen lichtbron vlakbij
- Opening niet via bijvoorbeeld een afdakje bereikbaar voor katten e.d.

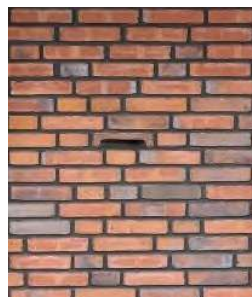
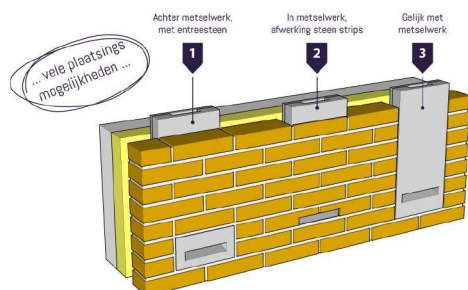

Vleermuiskast VMPM2

(Unitura) - permanent

Dit is 2-laagse basisvleermuiskast van houtbeton. De serie van inbouwvleermuiskasten bestaat uit een zestal kasten die modulair zijn en te koppelen. De kasten zijn onbeperkt uitbreid- en uitwisselbaar met elkaar. Hierdoor zijn alle mogelijke inbouwvleermuiskasten samen te stellen. Alle afmetingen zijn afgestemd op de standaarden van de Nederlandse bouwsystematiek.

Vlinderkastje (bron Vlinderstichting)

Overwinteren

Vlindersoorten die als vlinder overwinteren zoeken beschutte plekjes op. Vaak verschuilen ze zich op rommelzolders, in schuurtjes of tussen de bladeren. U kunt de vlinders dus een handje helpen met een vlinderkast.

In de winter zijn vlinders op zoek naar beschutte plekken

Hang het kastje op een beschutte plek, uit de wind waar het niet kan inregenen. De hoogte maakt niet uit. Op ooghoogte kan je wel zelf kijken of de kast gebruikt wordt.

Vul het kastje met wat dorre blaadjes en takjes wordt het een waar hotel voor vlinders. Zorg voor een voedselrijke omgeving met veel inheemse bloemen van het vroege voorjaar tot de nazomer.

Bij verven, liefst wel met milieuvriendelijke verf.

Schoonmaken van het kastje is niet echt nodig. Vlinders gebruiken het als het niet als nest en het wordt niet zo vies. Uitborstelen kan tussen mei en augustus.

Vervang het insectenhotel als er weinig activiteit (meer) te zien is. Na een jaar of twee, drie worden veel bijenhôtels minder geschikt vanwege scheuren, schimmelvorming en dergelijke. Zet het oude een jaar op een schaduwplek in de tuin, zodat eventuele laatste bewoners het kunnen verlaten.

- A insectenhotel -

- B nestkast voor vlinders -

- C nestkast voor Zwaluwen -

Insectenhotel

Bron: Vivarapro

Aanbevolen wordt om het insectenhotel op een zonnige, beschutte plek te plaatsen, dus in de luwte voor wind en regen. Een klein overstek kan de kans op inregenen verkleinen.

Dood hout

Dood hout is vaak een bron van insecten en daarmee een belangrijke bron van voedsel voor zangvogels en kleine zoogdieren zoals egels.

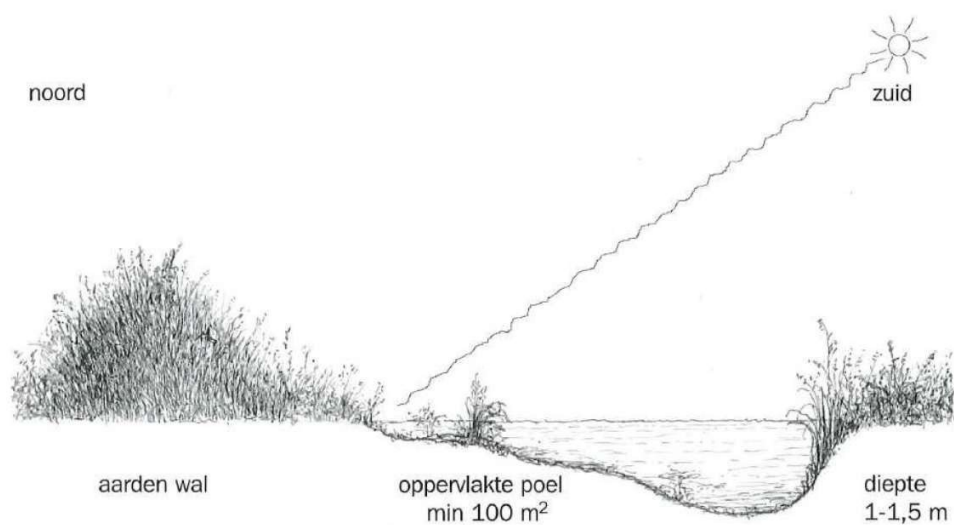
Waterdrinkplaats vogels

- Veilig voor gebruik ten aanzien van predatoren zoals katten.
- Water niet dieper dan 4 cm

Aanleg / herstel vijver of poel

Aandachtspunten

Zonlichtinval op de glooiende oever. Tekening voor de aanleg van een grote amfibieënpool.

Eekhoornwoonhuis

OMSCHRIJVING

Ontwikkeld in samenwerking met Stichting Eekhoornopvang Nederland!

Deze nieuwe versie van het eekhoornwoonhuis heeft een bredere ingang. Zo kan de eekhoorn met een jong in zijn bek naar binnen en naar buiten klimmen. Er is een extra rand gemaakt zodat de eekhoorns meer steun en grip hebben bij het naar binnen gaan. Ook voor de jongen is dit gemakkelijk. Gewicht circa 6,7 kg.

Dit unieke en ruime eekhoornhuis, gemaakt met behulp van adviezen van Stichting Eekhoornopvang Nederland, is gemaakt van multiplex. Hang de kast in een boom op een hoogte van 5-5 meter, de opening niet naar zuidwesten gericht. Naast één hoofdenz heeft een eekhoorn vaak ook vijf tot zes kleinere 'beveensenen' in gebruik om te slapen, schuilen en kramen. Om het huis extra aantrekkelijk te maken kunt u er wat droge bladeren, stro of dor gras in leggen.

GEGEVENS

Kleur Groen	Lengte 39cm
Materiaal Hout	Hoogte 44cm
Diersoort Eekhoorn	Breedte 37,5cm

Halfopen neststeen zwarte roodstaart

De half open inbouwsteen is ideaal als broedplaats voor zwarte roodstaart.

De halfopen inbouwsteen kan worden toegepast bij nieuwbouw of renovatie. De hoogte van de inbouwsteen is gemaakt op maatvoering van een standaard waalformaat (3 lagen hoog). De voorzijde van de inbouwsteen wordt gelijk met de voorzijde van de gevel geplaatst. De isolatie in de spouw kan gewoon doorlopen achter de steen dus er ontstaat geen koudebrug. De inbouwsteen bij voorkeur op de noord of oostkant inbouwen op minimaal 3 meter hoogte, niet op de zuid of zuid/westgevel in verband met regeninslag. Er hoeft geen nestmateriaal toegevoegd te worden.

Indien de inbouwsteen gemakkelijk bereikbaar is kan een eventueel nest na het broedseizoen verwijderd worden. Schoonmaak van de nestkast is echter niet noodzakelijk. Verder is er geen onderhoud nodig voor deze inbouwsteen. Deze neststeen wordt ook wel gebruikt door andere soorten, waaronder grauwe vliegenvanger, witte kwikstaart, roodborst, winterkoning en wordt soms zelfs gebruikt door mezen. De locatie van de inbouw bepaald mede welke soort er mogelijk gebruik van maakt.

Afmetingen

Buitenmaat (b x h x d) 17 x 21 x 18 cm

Binnenmaat (b x h x d) 16 x 14 x 16 cm

Tips

- Ideaal in combinatie met vegetatiedak
- Deze neststeen kan worden ingemetseld in een gevel of los worden neergezet

Meer info en waar te bestellen

Halfopen inbouwsteen van Vivara-pro

Deel deze maatregel:

🐦 f in

Gerelateerde maatregelen

- ✓ Bruin dak
- ✓ Voorkom een koudebrug bij neststenen en inbouwkasten

Gerelateerde voorbeelden

- ✓ Veilig broeden bij Vogelbescherming

Relevante soorten

- ✓ Zwarte roodstaart

127. Zwartebroek

KERNKWALITEITEN

natuur en landschap

- Samenhang in bosjes, natuur, landschapselementen, schraallandjes, beken in een gordel tussen de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug
- Venig kwelgebied met broekbossen, vochtige heide en natte schraallanden
- Verbindingen voor o.a. das, vlinders en reptielen
- Leefgebied steenuil
- Leefgebied kamsalamander
- Parel De Bunt: restant van voormalige broekgronden met natte heide; botanische kwaliteiten door bijzondere abiotiek (diepe en lokale kwel en veel gradiënten in de bodem)
- Parel Blauwgrasland bij Zwartebroek: klein kwelvenster met diepe, schone kwel
- Parel Zwartebroek: complex van blauwgraslanden en broekbos, botanische waarden en gradiëntrijke bodem
- Waardevolle verdroogde middeleeuwse veenontginning
- Rust, ruimte en duisternis

aardkundige waarden	X
waardevol open gebied of verkaveling	✓
parel	✓
natte landnatuur	✓

ONTWIKKELINGSDOELEN

natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)

- Verder ontwikkelen samenhang in bosjes, natuur, landschapselementen, schraallandjes, beken in een gordel tussen de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug (Voorthuizer Poort)
- Verder ontwikkelen van broekbossen, vochtige heide en natte schraallanden door
- Uitbreiden natuurareaal en opheffen verdroging

natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone

- Verder ontwikkelen samenhang in bosjes, natuur, landschapselementen, schraallandjes, beken in een gordel tussen de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug (Voorthuizer Poort en evz 24 Meerveld - Erica)
- Verder ontwikkelen van broekbossen, vochtige heide en natte schraallanden
- Behoud/ontwikkeling open essen
- Behoud Middeleeuwse veenontginning
- Verminderen barrièrewerking N301, N303, A1 en spoorlijn Apeldoorn – Amersfoort

ecologische verbindingen met evz-model

- Meerveld - Erica: das, hagedis en vuurvlinder;
- N. Veluwe - landgoederen Veldbeek: das, hagedis, vuurvlinder

Project : Uitbouw Schoolstraat 90 Nijkerkerveen

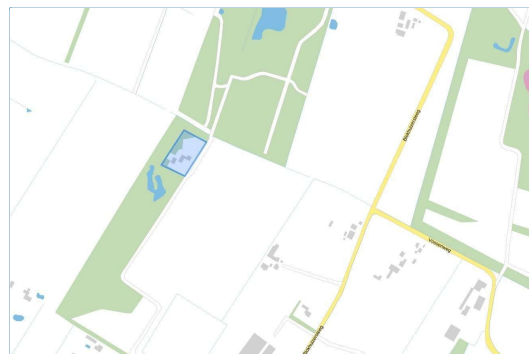
Referentie: 2024-017

Datum : 19 november 2024

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - leveringuit de NDFF.

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied - leveringuit de NDFF.
Disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is inopbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omtrent aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 19 november 2024' Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de helpdesk van HetNatuurloket:

E-mail: 5.1.2e @natuurloket.nl

Telefoon: 5.1.2e

Disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijkelandelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is inopbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn omtrent aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten. Hoewel het Natuurloket en Regelink Ecologie & Landschap hun uiterste best doen voor het correct weergeven van de data op quickscanhulp.nl kunnen zij niet aansprakelijk gesteld worden voor enige fouten of het gebruik van de data.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 19 november 2024'

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Blauwe reiger	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Boerenzwaluw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Bonte vliegenvanger	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Boomklever	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Boomkruiper	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Ekster	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Gekraagde roodstaart	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Glanskop	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Grauwe vliegenvanger	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Groene kikker (Onb.)	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Groene specht	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Grote bonte specht	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Grote gele kwikstaart	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Grote vos	Dagvlinders	wnb-andere	0 - 1 km
Grote weerschijnvlinder	Dagvlinders	wnb-andere	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Havik	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Huismus	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Huiszwaluw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Ijsvogel	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Kleine bonte specht	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Koolmees	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Pimpelmees	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Roek	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Spreeuw	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Torenvalk	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere	0 - 1 km
Zwarte kraai	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Zwarte roodstaart	Vogels	jaarrond nest	0 - 1 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën	wnb-andere	1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Blaasvaren	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Boomvalk	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Bosuil	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Brilduiker	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Edelhert	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Gentiaanblauwtje	Dagvlinders	wnb-andere	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen	wnb-andere	1 - 5 km
Hazelworm	Reptielen	wnb-andere	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Oeverzwaluw	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Raaf	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Ransuil	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km
Ringslang	Reptielen	wnb-andere	1 - 5 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren	wnb-andere	1 - 5 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Schubvaren	Vaatplanten	wnb-andere	1 - 5 km
Slechtvalk	Vogels	jaarrond nest	1 - 5 km

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 36, 55